

Računovodstveni obuhvat poreza na dodanu vrijednost u ustanovama u hrvatskom javnom sektoru

---

Jurković, Jurica

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:838385>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-01**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
„Dr. Mijo Mirković“

JURICA JURKOVIĆ

**RAČUNOVODSTVENI OBUHVAT POREZA NA
DODANU VRIJEDNOST U USTANOVAMA U
HRVATSKOM JAVNOM SEKTORU**

Diplomski rad

Pula, rujan 2022.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
„Dr. Mijo Mirković“

JURICA JURKOVIĆ

**RAČUNOVODSTVENI OBUHVAT POREZA NA
DODANU VRIJEDNOST U USTANOVAMA U
HRVATSKOM JAVNOM SEKTORU**

Diplomski rad

JMBAG: 0303073146, Redovni student
Studijski smjer: Financijski management
Predmet: Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija
Znanstveno područje: Društvene znanosti
Znanstveno polje: Ekonomija
Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentor: prof. dr. sc. Lorena Mošnja-Škare

Pula, rujan 2022.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Jurica Jurković, kandidat za magistra ekonomije/poslovne ekonomije ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, 26.09., 2022 godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Jurica Jurković dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom Računovodstveni obuhvat poreza na dodanu vrijednost u ustanovama u hrvatskom javnom sektoru koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 26.09.2022. (datum)

Potpis

SADRŽAJ

1. Uvod	1
1.1. Predmet istraživanja	1
1.2. Cilj i svrha istraživanja	1
1.3. Hipoteza istraživanja	2
1.4. Metode istraživanja	2
1.5. Struktura diplomskog rada	3
2. Hrvatski javni sektor	4
2.1 Opća država	5
2.1.1 Središnja država	5
2.1.2 Regionalna država	6
2.1.3 Lokalna država	6
3. Računovodstveni sustav proračunskih korisnika	7
3.1. Proračun	7
3.1.2 Proračunski korisnici	9
3.2. Sadržaj proračuna	9
3.3. Proračunsko računovodstvo	11
3.3.1. Poslovne knjige	12
3.3.2. Knjigovodstvene isprave	13
3.3.3 Financijski izvještaji	13
4. Porez na dodanu vrijednost kod proračunskih korisnika	15
4.1. Proračunski korisnici u sustavu PDV-a	15
4.1.1. Upis u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost i obveze proračunskih korisnika u sustavu PDV-a	16
4.2. Porezna oslobođenja u sustavu PDV-a	18
4.2.1 Usluge obrazovanja	20
4.3. Odbitak pretporeza kod proračunskih korisnika	21
4.4. Stope PDV-a u prometu dobara i usluga	23
5. Računovodstvo PDV-a pri odabranim proračunskim korisnicima	25
5.1. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	25
5.2. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	26
5.3. Ulazni računi proračunskih korisnika	27
5.4. Izlazni računi proračunskih korisnika	35
5.4.1. Usluge oslobođene plaćanja PDV-a	40

5.5 Prijava poreza na dodanu vrijednost	44
5.6. Porezne evidencije	54
5.6.1. <i>Knjiga ulaznih računa U-RA</i>	55
5.6.2. <i>Knjiga izlaznih računa I-RA</i>	58
5.7. Rezultati istraživanja	61
6. Kritički osvrt	62
7. Zaključak	64
8. Literatura	66
9. Popis tablica	67
10. Popis slika i grafikona	68
11. Sažetak	69
12. Summary	70

1. Uvod

Ustanove hrvatskog javnog sektora su sve javne službe odnosno proračunski korisnici koji obavljaju usluge od javnog interesa te mogu obavljati i gospodarsku djelatnost. Prilikom obavljanja gospodarske djelatnosti proračunski korisnici su u obvezi obračunati i evidentirati porez na dodanu vrijednost u poslovnim knjigama. Tema ovog rada je Računovodstveni obuhvat poreza na dodanu vrijednost u ustanovama u hrvatskom javnom sektoru. U radu ćemo definirati tko su proračunski korisnici te na temelju odabranih ustanova koje obavljaju djelatnost koja podliježe obvezi obračuna PDV-a prikazati primjere obavljenih poslovnih aktivnosti, njihovo knjiženje i obračun PDV-a.

1.1. Predmet istraživanja

Proračunski korisnici često nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, ali to mogu postati obavljajući gospodarsku djelatnost. Predmet rada je računovodstveno praćenje poreza na dodanu vrijednost u ustanovama u hrvatskom javnom sektoru, kako javni sektor obračunava PDV, specifičnosti knjiženja i kojih se zakonskih okvira mora pridržavati.

Ovim radom razradit ćemo na koji način proračunski korisnici odnosno ustanove visokog obrazovanja (Sveučilište Jurja Dobrile u Puli i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), obračunavaju i evidentiraju porez na dodanu vrijednost te na koji način postaju obveznici poreza na dodanu vrijednost kako bi se izvele implikacije za ocjenu postojećeg stanja i mogućnosti unapređenja sustava računovodstva PDV-a u ustanovama u javnom sektoru.

1.2. Cilj i svrha istraživanja

Cilj ovog rada je analiziranje računovodstvenog obračuna i evidentiranja poreza na dodanu vrijednost u ustanovama u hrvatskom javnom sektoru odnosno kod proračunskih korisnika. Svrha istraživanja je otkrivanje nedostataka u procesima proračunskog računovodstva u području obračuna i knjiženja PDV-a poradi razvoja i unapređivanja sustava.

1.3. Hipoteza istraživanja

U radu uspostavljamo sljedeće hipoteze istraživanja:

H1: Udio oporezivih isporuka PDV-om proračunskih korisnika pri obavljanju gospodarske djelatnosti je veći od udjela neoporezivih isporuka pri obavljanju redovne djelatnosti

H2: Zakonski okviri otežavaju obračun PDV-a kod proračunskih korisnika

1.4. Metode istraživanja

U radu su korištene znanstveno-istraživačke metode, svi podaci u vidu teorijskog dijela preuzeti su iz stručne literature na hrvatskom jeziku. U istraživačkom dijelu diplomskog rada prilikom analize korišteni su ulazni i izlazni računi, porezne evidencije te obrazac PDV-a od promatranih proračunskih korisnika.

Metode istraživanja:

- Metoda analize temelji se na raščlanjivanju složenih pojmova i zaključaka na jednostavne dijelove. Metodom analize su jednostavnije razrađeni teorijski dijelovi u radu kao što su javni sektor, računovodstveni sustav proračuna, porez na dodanu vrijednost kod proračunskih korisnika.
- Metoda klasifikacije kojom se sistemska i potpuna podjela općih pojmova svodi na posebne dijelove. Metoda je korištena pri podjelama javnog sektora, proračunskih korisnika i proračunskog računovodstva kako bi se pobliže objasnili opći pojmovi.
- Metoda sinteze kojom se objašnjenje jednostavnih sudova svodi na složenije. Metoda je korištena kod kritičkog osvrta, prezentiranje rezultata istraživanja i zaključka.
- Metoda komparacije temelji se na uspoređivanju istih ili srodnih činjenica, pojava, procesa i odnosa utvrđujući razlike i sličnosti. Metoda je korištena kod usporedbe Obrazaca PDV-a, poreznih evidencija te prijave PDV-a kod promatranih proračunskih korisnika
- Metoda indukcije temelji se na analizi pojedinačnih činjenica pomoću koje se donosi zaključak o općem sudu. Metoda je korištena kod analize cjelokupnog

računovodstvenog sustava PDV-a kod odabranih proračunskih korisnika na temelju kojih je donesen rezultat istraživanja i zaključak.

1.5. Struktura diplomskog rada

Nakon uvodnog dijela dolazimo do drugog dijela u kojem se upoznajemo sa javnim sektorom u Republici Hrvatskoj, podjelom javnog sektora te obvezama koje imaju podsektori u području računovodstva.

U trećem dijelu upoznajemo se sa proračunom i proračunskim računovodstvom, proračunskim korisnicima te računovodstvenim specifičnostima. Zatim slijedi razrada poslovnih knjiga, knjigovodstvenih isprava i financijskih izvještaja.

U četvrtom dijelu obrađuje se porez na dodanu vrijednost, razrađuje pojam te stope PDV-a, zatim slijedi upoznavanje sa proračunskim korisnicima u sustavu PDV-a, koje su njihove obveze, kako postaju obveznicima i koji je prag ulaska u sustav PDV-a te kako se provodi podjela pretporeza. Zatim slijedi upoznavanje s poreznim oslobođenjima u sustavu PDV-a, koje isporuke su oslobođene plaćanja PDV-a, u ovom slučaju su to usluge obrazovanja.

U petom dijelu dolazimo do upoznavanja proračunskih korisnika koji će biti analizirani u radu; Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, njihovog rada i provedbe računovodstvene evidencije, kontrole i analize obračuna poreza na dodanu vrijednost. U istraživačkom dijelu obradit ćemo ulazne i izlazne račune koji su oporezivi i koji su oslobođeni plaćanja PDV-a, zatim dotaknut ćemo se prijave poreza na dodanu vrijednost i poreznih evidencija kao što su knjiga ulaznih i izlaznih računa koje su porezni obveznici dužni voditi. Podaci koji se koriste radu su uzeti od proračunskih korisnika iz računovodstvene službe te su izmijenjeni zbog tajnosti podataka.

U šestom dijelu se donosi kritički osvrt u kojem se daje prijedlog i mišljenje o promatranoj problematici na temelju primjera odabranih proračunskih korisnika.

U sedmom dijelu se donosi zaključak na temelju provedenog istraživanja, uočenih prednosti i nedostataka..

2. Hrvatski javni sektor

Javni sektor čine sve organizacije, institucije i tvrtke koje mogu biti u potpunom ili djelomičnom vlasništvu države te pružaju javna dobra i usluge.

Javni sektor uključuje državu na svim razinama vlasti, zatim razne državne fondove i agencije, središnju banku te poduzeća u državnom vlasništvu (Šimović, H. i Deskar-Škrbić, M., 2020.).

Javni sektor prema metodologiji Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa dijelimo na:

1. Opću državu,
2. Javna nefinancijska društva,
3. Javna financijska društva (Bajo et al., 2020).

Slika 1. Hrvatski javni sektor

HRVATSKI JAVNI SEKTOR		
1. OPĆA DRŽAVA	2. JAVNA PODUZEĆA	
1.1. SREDIŠNJA DRŽAVA	2.1. FINANCIJSKA JAVNA PODUZEĆA	2.2. NEFINANCIJSKA JAVNA PODUZEĆA
1.2. REGIONALNA VLAST	2.1.1. Monetarna financijska javna poduzeća	
1.3. LOKALNA VLAST	2.1.2. Nemonetarna financijska javna poduzeća	

Izvor: Bajo, A. et al. (2020.) *Financije županija, gradova i općina*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet. str. 18.

Prema Sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica Državnog zavoda za statistiku, kvantitativni kriterij odnosno kriterij 50% služi za definiranje između sektora opće države i ostalih sektora prema metodologiji ESA 95. Kvantitativni kriterij polazi od računanja udjela tržišnih prihoda u ukupnim operativnim troškovima, drugim riječima

govori kako jedinice kojima je udio tržišnih prihoda veći od 50% smatraju se tržišnim jedinicama te ne spadaju u sektor opće države.

2.1 Opća država

U Republici Hrvatskoj opća država su sve ustanove čiji su osnovni prihodi iz državnog proračuna, proračuna lokalnih jedinica i izvanproračunskih korisnika.

Opća država sastoji se od središnje države, regionalne države i lokalne države. Svaka razina ima svoj proračun, to jest određene javne prihode i rashode kojima financiraju javne potrebe.

U predstavničkim tijelima ovlasti kao što su gradsko vijeće, županijska skupština i sabor donose se proračuni javnog sektora.

Konsolidirani proračun opće države sastavlja se na način da se zbroje proračuni državnog i izvanproračunskog korisnika isključujući međusobne transfere kako bi se utvrdila veličina opće države odnosno ukupni javni prihodi i javni rashodi.

2.1.1 Središnja država

Temelj Središnje ili konsolidirane države je proračun dok izvanproračunski korisnici sastavljaju financijske planove. Sastoji se od svih korisnika državnog proračuna i izvanproračunskih korisnika. Za jednu kalendarsku godinu državnim proračunom planiraju se prihodi i rashodi središnje države.

Vlada Republike Hrvatske na razini središnje države ima izvršnu vlast te upravljačku i organizacijsku odgovornost.

Korisnici državnog proračuna su institucije kojima je osnivač središnja država te koji su upisani u Registar proračunskih korisnika; ministarstva, državni uredi, državne upravne organizacije, zavodi, instituti, akademije i komisije. Također i fondovi socijalnog osiguranja spadaju u korisnike državnog proračuna kao što su transakcije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Izvanproračunski korisnici su sve institucije na čije upravljanje utječe Vlada i koji su upisani u Popis izvanproračunskih korisnika, čiji su izvori financiranja namjenski prihodi. Izvanproračunski korisnici su izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i agencije odnosno Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, javno poduzeće Hrvatske vode, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Hrvatske ceste, Centar za rekonstruiranje i prodaju, Hrvatske autoceste d.o.o, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. (Šimović,H. i Deskar-Škrbić, M., 2020.).

2.1.2. Regionalna država

Regionalna država sastoji se od 20 županija + Grad Zagreb koji je ujedno grad i županija i županijskih izvanproračunskih korisnika. Županije imaju svoje proračune koji imaju vlastite izvore prihoda te financiraju rashode iz regionalne samouprave.

Regionalna država odnosno županija obavlja poslove od područnog odnosno regionalnog interesa kao što su zdravstvo, obrazovanje, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, promet i prometna infrastruktura, te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova (Bajo et al., 2020.).

2.1.3. Lokalna država

Lokalna država sastoji se od 428 općina i 127 gradova te lokalnih trgovačkih društava. Sve općine i gradovi imaju vlastite proračune i prihode iz kojih financiraju svoje rashode. U lokalnu državu ubrajaju se i općinska i gradska tijela te ustanove koje se financiraju sa 50 % ili više iz gradskih ili općinskih proračuna kao što su; osnovne i srednje škole, vrtići, centri za socijalnu skrb, javne vatrogasne postrojbe, domovi za starije i nemoćne itd (Šimović,H. i Deskar-Škrbić, M., 2020.).

3. Računovodstveni sustav proračunskih korisnika

Temelj navedenog računovodstva je modificirano načelo nastanka događaja koje se odnosi na prikaz prihoda i rashoda. Načelo je prilagođeno izvještavanju europskog statističkog sustava na način da se iz evidencija i izvještaja mogu dobiti informacije o nastanku poslovnih događaja.

Modificirano načelo nastanka događaja:

1. Rashod amortizacije nefinancijske dugotrajne imovine se ne prikazuje, ali zato se bilančno evidentira ispravak vrijednosti imovine,
2. Prihodi i rashodi se ne prikazuju promjenom vrijednosti financijske imovine,
3. Priznavanje prihoda u izvještajnom razdoblju u kojem su raspoloživi i koji se mogu izmjeriti,
4. Priznavanje rashoda temeljem nastanka poslovnog događaja odnosno obveze u izvještajnom razdoblju u kojem su nastale,
5. Priznavanje rashoda utroška kratkotrajne nefinancijske imovine u trenutku nabave u visini nabavne vrijednosti,
6. Prikaz prihoda i rashoda donacija nefinancijske imovine (Bičanić et al., 2021.)

3.1. Proračun

Proračun je financijski plan koji se sastavlja za određeno vremensko razdoblje pomoću kojega se procjenjuju prihodi i rashodi, primici i izdaci proračunskog razdoblja.

Proračun JLP(R)S je sredstvo za ostvarivanje potreba građana i volje građana (poreznih obveznika); sredstvo za zadovoljavanje godišnjih javnih potreba raspoloživim javnim sredstvima (operativnih i strateških, razvojnih ciljeva); način dokazivanja fiskalne odgovornosti kroz sudjelovanje javnosti (kojim se podržava transparentnost, kontinuiranost, odgovornost u donošenju proračuna), ali i iskaz

političkih ciljeva vlasti (proračun se treba temeljiti na vjerodostojnosti, sposobnosti, kvaliteti političkog programa i vođenja politike) (Bajo et al., 2020).

Državni proračun je najvažniji instrument ekonomske politike pomoću kojega se procjenjuju prihodi i rashodi središnje države za jednu godinu. Državni proračun usvaja Sabor dok je za njegovu pripremu i izvršenje odgovorna Vlada.

Državni proračun ima tri glavne funkcije:

- prikaz najvažnijih ciljeva države u fiskalnoj godini,
- sustav je kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava i
- instrument je ekonomske politike pomoću kojega država utječe na ekonomsko stanje (Šimović, H. i Deskar-Škrbić, M., 2020.).

Drugim riječima možemo reći kako su sredstva proračuna potrebna za financiranje poslova, programa i funkcija tijela jedinica lokalne područne i regionalne samouprave te korisnika proračuna u iznosu koji je unaprijed utvrđen financijskim planom.

U proračunu se prema bruto načelu evidentiraju svi prihodi i primici, rashodi i izdaci te račun financiranja. Proračun mora biti uravnotežen tako što su ukupni prihodi i primici jednaki ukupnim rashodima i izdacima (Bajo et al., 2020).

Glavne funkcije proračuna su:

1. Prikaz najvažnijih ciljeva JLP(R)S u fiskalnoj godini,
2. Kontrola prikupljanja i trošenja proračunskog novca,
3. Instrument pomoću kojega JLP(R)S potiče ekonomski i društveni razvoj (Bajo et al., 2020).

3.1.2 Proračunski korisnici

Proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu biti sve ustanove koje se financiraju iz proračuna u iznosu koji ne smije biti manji

od 50%, čiji su osnivači, jedinice lokalne područne i regionalne samouprave te su upisane u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Bajo et al., 2020).

Proračunski korisnici državnog proračuna mogu biti sve ustanove kojima je osnivač država, koji se financiraju iz državnog proračuna, čiji iznos prihoda iz proračuna ne smije biti manji od 50% te koji su upisani u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika daje podatke o proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna te proračunskim i izvanproračunskim korisnicima proračuna jedinica lokalne područne i regionalne samouprave. Također u registru se mogu vidjeti i podaci o korisnicima proračuna kao što su:

1. Naziv korisnika, osobni i identifikacijski broj, matični broj, adresa sjedišta, poštanski broj, mjesto, šifra djelatnosti, račun za redovno poslovanje, statistička oznaka grada ili općine i županije, kontakt nadležne osobe,
2. Podaci o izvoru financiranja i osnivaču ili vlasništvu,
3. Razina nadležnosti,
4. Podaci o osobi koja je ovlaštena za zastupanje (Bajo et al., 2020).

3.2. Sadržaj proračuna

Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela:

1. Opći dio proračuna sadrži račune prihoda, primitaka, rashoda te izdataka, račune financiranja po ekonomskoj klasifikaciji i raspoloživa sredstva iz prethodnih godina, moguć je višak, ali i manjak sredstava u pojedinim dijelovima proračuna te način uravnoteženja.

- Prihodi se sastoje od dvije vrste:

1. Prihodi poslovanja (prihodi od poreza, pomoći iz inozemstva, prihodi od imovine, prihodi od upravnih administrativnih pristojbi, prihodi od prodaje roba i usluga, prihodi iz proračuna, kazne itd.),

2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine i prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine)
- Rashodi se sastoje od dvije vrste:
    1. Rashodi poslovanja (rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, financijski rashodi, pomoći dane u inozemstvo, naknade građanima i kućanstvu na temelju osiguranja itd.)
    2. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine, rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine, rashodi za plemenite metale, umjetnička i znanstvena djela i rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini).
2. Posebni dio proračuna sastoji se od rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređeni u programe koji sadrže aktivnosti i projekte unutar razdjela i glava u skladu sa organizacijskom klasifikacijom. Prijedloge financijskih korisnika konsolidiraju upravni odjeli ili razdjeli te prijedloge financijskih planova izrađuju prema prihodima kojima raspolažu (Bajo et al., 2020).

Financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika treba biti uravnotežen, sadrži opći dio, plan prihoda i primitaka koji su razvrstani po vrstama i izvorima financiranja te plan rashoda i izdataka koji su razvrstani prema proračunskim klasifikacijama i povezani su sa izvorima financiranja. Sadrži obrazloženja odnosno kratak opis djelokruga rada proračunskih i izvanproračunskih korisnika te programa, zakone i druge podloge prema kojima su utemeljeni programi, usklađene ciljeve i programe razvoja, pokazatelje pomoću kojih su izrađeni izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provedbu programa, izvještaje o postignutim ciljevima te rezultatima programa. U financijski plan uključuje se i predviđeni manjak ili višak prihoda te je potrebno obrazložiti način postizanja uravnoteženja.

3.3. Proračunsko računovodstvo

Proračunsko računovodstvo temelji se na načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti, pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja i međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Jedinice lokalne područne i regionalne samouprave, tijela državne uprave, tijela državne vlasti i proračunski korisnici njihovih proračuna koriste proračunsko računovodstvo za uređivanje poslovnih knjiga, knjigovodstvenih isprava i obradu podataka, sadržaj računa računskog plana, priznavanje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka, procjenjivanje bilančnih pozicija, revalorizaciju, financijsko izvještavanje i druga područja (Bajo et al., 2020).

Proračunski korisnici u obvezi su voditi proračunsko računovodstvo prema načelu dvojnog knjigovodstva te prema propisanom računskom planu.

Osoba koja je odgovorna za zakonit i pravilan rad proračunskog računovodstva je voditelj računovodstva i financija.

Propisani računski Plan proračuna podijeljen je u 10 razreda.

Slika 2. Računski Plan proračuna

0 – Nefinancijska imovina
1 – Financijska imovina
2 – Obveze
3 – Rashodi poslovanja
4 - Rashodi za nabavu nefinancijske imovine
5 – Izdaci za financijsku imovinu
6 – Prihodi poslovanja
7 – Prihodi od prodaje nefinancijske imovine
8 – Primici od financijske imovine
9 – Vlastiti izvori

Izvor: Bajo, A. et al. (2020.) *Financije županija, gradova i općina*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet. str. 51.

3.3.1. Poslovne knjige

Poslovne knjige u proračunskom računovodstvu otvaraju se na početku proračunske godine te početna stanja glavne knjige početkom nove proračunske godine trebaju biti ista kao zaključna stanja od prethodne proračunske godine ili se otvaraju na dan osnivanja. Vode se za proračunsku godinu koja mora biti ista kalendarskoj godini (Bičanić et al., 2021.).

U proračunskom računovodstvu vode se sljedeće poslovne knjige:

1. Dnevnik – knjige u koje se kronološkim redom nastanka evidentiraju poslovne promjene,
2. Glavna knjiga – knjigovodstvena evidencija koja sadrži poslovne promjene te transakcije nastale na imovini, obvezama, vlastitim izvorima, prihodima i rashodima,
3. Pomoćne knjige – analitičke knjigovodstvene evidencije koje se sastoje od elemenata koje se u glavnu knjigu sintetički evidentiraju i drugih pomoćnih evidencija pomoću kojih se nadzire i prati poslovanje (Bičanić et al., 2021.).

Obvezne pomoćne knjige koje proračunski korisnici moraju voditi prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (NN 124/14, 108/20) :

1. Analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – vodi se po vrsti, količini i nabavnoj ili otpisanoj vrijednosti nefinancijske imovine,
2. Analitičko knjigovodstvo financijske imovine i obveza;
  - Potraživanja i obveze vode se po računima, subjektima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospjeća itd.,
  - Obveza po ugovorima kod kojih je ugovoreno plaćanje u sljedećim godinama,
  - Potraživanja i obveza primljenih kredita i zajmova te danih zajmova koje se također vodi po vrsti, subjektima, dospjeću, pojedinačnim vrijednostima, obračunatim kamatama,
3. Dnevnik blagajne – kunska blagajna, porto blagajna, devizna blagajna itd.
4. Evidencije primljenih i danih jamstava i garancija,

5. Evidencije uporabe službenih vozila i putnih naloga,
6. Evidencije potencijalnih obveza sudskih sporova u tijeku,
7. Knjige ulaznih računa,
8. Knjige izlaznih računa,
9. Ostale pomoćne evidencije (Bičanić et al., 2021.).

Proračunski korisnici također mogu voditi i analitičko knjigovodstvo kratkotrajne nefinancijske imovine – zalihe materijala, robe i proizvoda, sitnog inventara itd.

3.3.2. Knjigovodstvene isprave

Knjigovodstvene isprave su dokazi o nastaloj poslovnoj promjeni koje su u pisanom ili memoriranom elektroničkom obliku (Bičanić et al., 2021.). Važne su zbog unosa podataka u poslovne knjige te moraju biti vjerodostojne, istinite i uredne.

Knjigovodstvenim ispravama smatraju se samo one isprave koje su sastavljene prilikom poslovnog događaja koji je stvarno nastao, koji mijenja stanje imovine, izvora vlasništva, obveza, prihoda i rashoda te koji se može novčano izraziti. Sastavljaju se u mjestu i vremenu nastanka poslovnog događaja.

Knjigovodstvene isprave se prije unosa u poslovne knjige moraju likvidirati od strane nadležne osobe, prilikom likvidacije moraju se provesti određene kontrole kao što su:

1. Kontrola formalne ispravnosti – provjera podataka isprave (naziv, datum, iznosi itd.),
2. Kontrola računске ispravnosti – provjera točnosti računskih operacija,
3. Kontrola materijalne ispravnosti – provjera istinitosti nastanka poslovnog događaja (Bičanić et al., 2021.).

3.3.3 Financijski izvještaji

Financijsko izvještavanje kod proračunskih i izvanproračunskih korisnika je prijenos financijskih informacija izvršnim i predstavničkim tijelima jedinica lokalnih područnih i regionalnih samouprava koje im služe za donošenje financijskih odluka za upravljanje razvojnim poslovima (Bajo et al., 2020).

Državni proračun, te njegovi proračunski i izvanproračunski korisnici za proračunsku godinu predaju financijske izvještaje Ministarstvu financija te Državnom uredu za reviziju.

Izvještaji koje sastavljaju proračunski i izvanproračunski korisnici:

1. za proračunsku godinu:

- bilanca,
- izvještaj o prihodima i rashodima,
- izvještaj o obvezama,
- izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji,
- izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i bilješke.

2. Za razdoblja od 1. siječnja do 30. lipnja:

- izvještaj o prihodima i rashodima,
- primicima i izdacima,
- izvještaj o obvezama i
- bilješke,

3. Za razdoblja od 1. siječnja do 31. ožujka, i od 1. siječnja do 30. rujna;

- izvještaj o prihodima i rashodima,
- primicima,
- izdacima (Bajo et al., 2020.).

Konsolidirani financijski izvještaji služe kako bi se dobila potpuna slika koliko javnih sredstava troše proračunski korisnici. Izvještaji su sastavljeni od više izvještaja proračunskih korisnika konsolidiranih u jedan izvještaj prikazan kao poslovanje jednog subjekta. Financijske izvještaje konsolidira jedinica lokalnih područnih i regionalnih samouprava prema organizacijskoj klasifikaciji. Konsolidacija se provodi tako što se zbrajaju svi isti elementi kao što su imovina, obveze, vlastiti izvori, prihodi i rashodi. Eliminiraju se transakcije i salda unutar istih transakcijskih grupa. Konsolidacija služi kao instrument kojim se razdjeljuje državni proračun od proračuna jedinica lokalnih područnih i regionalnih samouprava kako bi Ministarstvo financija moglo sastaviti konsolidirani proračun Republike Hrvatske. Konsolidirani financijski izvještaji jedinica lokalnih područnih i regionalnih samouprava predaju se do 28. veljače sljedeće kalendarske godine područnom uredu Financijske agencije.

4. Porez na dodanu vrijednost kod proračunskih korisnika

Proračunski korisnici nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, ali oni to mogu postati procjenom Porezne uprave odnosno ukoliko obavljaju uz osnovnu i gospodarsku djelatnost te ostvare promet isporuka dobara i usluga u vrijednosti većoj od 300.000,00 kn. Nakon upisa u Registar obveznika PDV-a proračunski korisnici postaju obveznici poreza na dodanu vrijednost samo za dio svoje djelatnosti te su dužni prilikom obavljanja usluga i isporuke dobara obračunati PDV s pravom odbitka pretporeza.

4.1. Proračunski korisnici u sustavu PDV-a

Kako je u prethodnom poglavlju navedeno proračunski korisnici nisu porezni obveznici PDV-a prilikom obavljanja djelatnosti ili transakcija u svom djelokrugu ili ovlasti. Proračunski korisnici mogu biti porezni obveznici s obzirom na PDV:

1. Porezni obveznici koji pružaju isporuke koje su oslobođene PDV-a bez prava na odbitak pretporeza prema članku 39. Zakona o PDV-u (obrazovne ustanove)
2. Pravne osobe koje obavljaju djelatnosti u okviru svojih javnih ovlasti ne smatraju se obveznicima PDV-a (tijela državne uprave),
3. Mješoviti porezni obveznici koji obavljaju i oporezive i oslobođene isporuke bez prava na odbitak pretporeza,
4. Porezni obveznici koji su upisani u Registar obveznika PDV-a,
5. Mali porezni obveznici,
6. Porezni obveznici koji su registrirani za potrebe PDV-a (Bičanić et al., 2021.).

Također proračunski korisnici mogu postati porezni obveznici ukoliko obavljaju djelatnosti iz Dodatka I. kao što su:

- Telekomunikacijske usluge,
- Prijevoz dobara,
- Isporuka vode, grijanja i električne energije,
- Lučke usluge i usluge zračnih luka,
- Putnički prijevoz,
- Isporuka novih dobara proizvedenih za prodaju,

- Transakcije u vezi s poljoprivrednim proizvodima koje obavljaju poljoprivredne interventne službe u skladu s propisima o zajedničkoj organizaciji tržišta tih proizvoda,
- Organizacija izložbi i trgovačkih sajмова,
- Skladištenje robe,
- Djelatnosti putničkih agencija,
- Djelatnosti pravnih osoba koje se bave komercijalnim oglašavanjem,
- Upravljanje trgovinama za potrebe osoblja, zadruga, industrijskih kantina itd. (Božina et al., 2018.).

4.1.1. Upis u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost i obveze proračunskih korisnika u sustavu PDV-a

Obavljajući samo one isporuke koje su oslobođene PDV-a bez prava na odbitak pretporeza, bez obzira na ostvareni godišnji promet porezni obveznik nije u obvezi prijaviti se u registar obveznika PDV-a. Ukoliko izvršava oporezive i oslobođene isporuke u isto vrijeme bez prava na odbitak te ispunjava sve druge kriterije obvezan je prijaviti se u registar obveznika PDV-a (Bičanić et al., 2021.).

Proračunski korisnici obvezni su registrirati se u registar obveznika PDV-a

1. Od 1. siječnja u tekućoj godini ukoliko su prethodnoj godini obavili oporezive isporuke u vrijednosti većoj od 300.000,00 kn,
2. Prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su obavili usluge i isporuke u vrijednosti većoj od 300.000,00 kn (Bičanić et al., 2021.).

Drugim riječima ako je proračunski korisnik prethodne godine postigao vrijednost oporezivih isporuka u vrijednosti većoj od 300.000,00 kn postaje obveznik PDV-a od 1.1. u narednoj godini ili ako je ostvario u tekućem mjesecu isporuke dobara i usluga u iznosu preko 300.000,00 kn u sljedećem mjesecu obvezan je obavijestiti nadležnu Poreznu upravu u roku od 15 dana podnošenjem Zahtjeva za registriranje za potrebe PDV-a za upis u registar obveznika PDV-a. Obrazac P-PDV podnosi se za upis u registar obveznika PDV-a. Ukoliko porezni obveznik u roku od 15 dana ne podnese Zahtjev za registriranje za upis u registar obveznika PDV-a, Porezna uprava ga

upisuje u registar obveznika PDV-a po službenoj dužnosti te izdaje rješenje (Bičanić et al., 2021.).

Djelatnosti koje se ubrajaju za pristupanje sustavu PDV-a koje mogu obavljati proračunski korisnici:

1. Djelatnosti kod kojih isporuke ulaze u iznos od 300.000,00 kn
  - Djelatnosti iz Dodatka I. Zakona,
  - Iznajmljivanje poslovnih prostora,
  - Prodaja okvira za groblje,
  - Prodaja kazeta za urne,
  - Isporuka građevinskog zemljišta.
2. Djelatnosti kod kojih isporuke ne ulaze u iznos od 300.000,00 kn
  - Najam stanova – zaštićene najamnine,
  - Najam otvorenog prostora na sajmištu,
  - Koncesije državnih tijela,
  - Ponuda zakupa državne imovine,
  - Ponuda zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta,
  - Zakup javnih površina,
  - Naknada za davanje koncesije zbog korištenja zemljišta kod eksploatacije mineralnih sirovina,
  - Naknada za pravo gradnje objekata vodoopskrbe,
  - Naknada za uporabu grobnih mjesta,
  - Naknada za održavanje groblja,
  - Prihodi od usluga sahrane,
  - Izdavanje rješenja za izgradnju betonskih okvira itd. (Bičanić et al., 2021.).

Proračunski korisnici moraju se pridržavati propisanih obveza kako slijedi u nastavku.

Proračunski korisnici moraju podnositi PDV obrazac za svako razdoblje oporezivanja mjesečno ili tromjesečno. Ako su prethodne godine ostvarili vrijednost isporuka dobara i usluga manju od 800.000,00 kn sa PDV-om, u mogućnosti su podnositi prijavu PDV-a za tromjesečna razdoblja oporezivanja s tim da se ne obavljaju i primaju transakcije unutar Europske Unije. Proračunski korisnik ne može biti tromjesečni obveznik PDV-a, ako mu je dodijeljen PDV identifikacijski broj. Ukoliko proračunskom korisniku u

prethodnoj godini vrijednost isporuka dobara i usluga nije bila veća od 7.500.000,00 kn bez PDV-a u mogućnosti je odabrati oporezivanje i plaćanje PDV-a prema naplaćenim naknadama. Proračunski korisnici koji su u sustavu PDV-a u obvezi su napraviti godišnje usklađenje u PDV obrascu za 12. mj. Ili za 10.-12. mj za tekuću godinu (Bičanić et al., 2021.).

Proračunski korisnici za razdoblje oporezivanja utvrđuju PDV te ga iskazuju u PDV obrascu u kojem su svi podaci koji služe za obračun PDV-a, a to su:

- Ukupna vrijednost oporezivih transakcija i iznos PDV-a po stopama PDV-a,
- Iznosi pretporeza koji se mogu koristiti u izvještajnom razdoblju,
- Ukupna vrijednost oslobođenih transakcija i transakcije koje nisu oporezive (Dojčić et al., 2019.,).

Proračunski korisnici koji obavljaju gospodarsku djelatnost, a u sustavu su PDV-a prilikom podnošenja prijave PDV-a, moraju napraviti porezna usklađenja i ispravke za tekuću godinu. Ispravci i usklađenja koja se moraju napraviti su:

- Ispravak pretporeza,
- Usklađenje postotka,
- Podjela pretporeza s obzirom na trenutni postotak,
- Ustanoviti oporezive manjkove dobara utvrđenih po inventuri,
- Ispravak pogreški iz prethodnih obračunskih razdoblja (Bičanić et al., 2021.).

4.2. Porezna oslobođenja u sustavu PDV-a

Isporuke koje su oslobođene od PDV-a navedene su u člancima 39. – 56. u Zakonu o PDV-u (NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22). Porezni obveznik je dužan obračunati i platiti PDV na isporuke dobara i pružanje usluga koje obavi uz naknadu, s naglaskom da su isporuke obavljene u Republici Hrvatskoj. Drugim riječima porezno oslobođenje se može primijeniti samo na isporuke koje su obavljene u područjima primjene PDV-a te da je mjesto realiziranja u Republici Hrvatskoj. Prilikom isporuke dobara i izvršavanja usluga, uvoza te stjecanja dobara oslobođeno je od oporezivanja samo ono što je navedeno u Zakonu kao

oslobođeno. Svaki isporučitelj ili stjecatelj u obvezi je dokazati poreznoj upravi svako oslobođeno oporezivanje koje je primijenio kod isporuka ili stjecanja na temelju zakonskih odredbi te da su ispunjeni svi zahtjevi i uvjeti koje nalaže zakon.

Postoje dvije kategorije poreznog oslobođenja:

1. Oslobođenje bez prava na odbitak pretporeza,

Porezni obveznik koji obavlja samo oslobođene isporuke i dalje se smatra poreznim obveznikom:

- U obvezi je platiti PDV kod uvoza, stjecanja dobara unutar Europske unije,
- Ne smije obračunavati PDV na isporuke dobara i usluga.

2. Oslobođenje s pravom na odbitak pretporeza.

Odnosi se na međunarodne isporuke i isporuke dobara i usluga u Europskoj uniji, mogu biti:

- Isporuka dobara unutar Europske unije,
- Stjecanje dobara unutar Europske unije,
- Usluge međunarodnog putničkog prijevoza,
- Izvozne isporuke,
- Uvozne isporuke,
- Usluge na pokretnoj imovini,
- Isporuke koje se izjednačuju sa izvozom,
- Usluga posredovanja,
- Transakcije u međunarodnoj trgovini (Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 121/19, 138/20. članak 41.).

Isporuke dobara i usluga koje obavljaju proračunski korisnici oslobođene su PDV-a bez prava na odbitak pretporeza:

- Poštanske usluge i popratne isporuke dobara,
- Medicinska dijagnostika i liječenje, zdravstvene usluge, te usluge i isporuke dobara usko povezane s navedenim uslugama,
- Medicinska njega u okviru obavljanja medicinskih i pomoćnih medicinskih zanimanja,
- Isporuke ljudskih organa, krvi i majčinog mlijeka,

- Dentalne usluge i isporuka zubnih i protetskih nadomjestaka,
- Usluge socijalne skrbi i brige, usluge koje su vezane uz zaštitu djece i mladih,
- Obrazovanje i poduka,
- Usluge u kulturi,
- Humanitarne akcije,
- Prijevoz bolesnih i ozlijeđenih,
- Aktivnosti tijela javnog radija i televizije (Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, NN 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19. stavka IX.).

4.2.1 Usluge obrazovanja

Usluge obrazovanja koje su oslobođene plaćanja PDV-a bez prava na odbitak pretporeza:

- Obrazovne usluge koje pružaju predškolske, osnovne, srednje i visokoškolske ustanove, ustanove učeničkog i studentskog standarda, stručno obrazovanje ili prekvalifikacija odraslih,
- Nastave koje se održavaju privatno obuhvaćaju obrazovanje u predškolskim, osnovnim, srednjim i visokoškolskim ustanovama,
- Usluge i isporuka dobara povezane s uslugama obrazovanja koje pružaju institucije, pravne osobe s javnim ovlastima ili pravne osobe sa sličnom svrhom (Dojčić et al., 2019.).

Porez na dodanu vrijednost ne plaća se kod obrazovanja djece i mladeži, predškolskog, školskog ili sveučilišnog obrazovanja, stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije. Svi oblici obrazovanja su oslobođeni plaćanja PDV-a, dok su pod nadzorom učitelja ili osoba koja ih podučava bez obzira na način na koji se izvodi prijenos znanja. Također oslobođene plaćanja PDV-a su i usluge koje su usko povezane sa obrazovanjem u kojima su izravno uključeni studenti i učenici; smještaj, prehrana, iznajmljivanje knjiga, konferencije i prodaja dobara koje su izradili učenici i studenti (Bičanić et al., 2021.).

Također oslobođenje od PDV-a odnosi se i na usluge posredovanja pri zapošljavanju studenata i učenika.

Usluge na koje se ne može primijeniti oslobođenje PDV-a su ljetni smještaj studenata i učenika u studentskim i učeničkim domovima te smještaj osoba koje nisu učenici ili studenti.

4.3. Odbitak pretporeza kod proračunskih korisnika

Prilikom nabave dobara ili usluga porezni obveznik ima pravo od PDV-a odbiti iznos pretporeza kojega je u obvezi platiti ili ga je platio u tuzemstvu. Porezni obveznici koji obavljaju isporuke dobara i usluga koje su oporezive, a upisani su u registar obveznika PDV-a imaju pravo odbiti pretporez (Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 138/20. članak 58.).

Proračunski korisnici koji su registrirani za potrebe PDV-a, a nisu u sustavu PDV-a nemaju pravo na odbitak pretporeza (Bičanić et al., 2021.).

Pret porezom se smatra:

- Iznos PDV-a koji je zaračunat po stopama od 5%, 13% i 25% te je prikazan na ulaznom računu,
- Iznos PDV-a koji je obračunat po stopi od 25% po ulaznom računu za primljene građevinske usluge u tuzemstvu,
- Iznos PDV-a koji je obračunat na stjecanje dobara iz Europske unije po stopama od 5%, 13% i 25%,
- Iznos PDV-a koji je obračunat na primljene usluge iz Europske unije po stopama od 5%, 13% i 25%,
- Iznos PDV-a koji je obračunat na primljene usluge iz trećih zemalja po stopama od 5%, 13% i 25%,
- Iznos PDV-a koji je plaćen pri uvozu dobara po stopama od 5%, 13% i 25% (Dojčić et al., 2019.).

Porezni obveznik ima pravo na odbitak pretporeza na ulazne račune samo na isporuke dobara i usluga kod kojih je dopušten odbitak pretporeza. Iznos pretporeza određuje

se pomoću knjigovodstvene i druge dokumentacije na godišnjoj razini u postotku pomoću formule (Bičanić et al., 2021.):

Jednadžba 1. postotak podjele pretporeza

$$\% = \frac{\text{Ukupne isporuke kod kojih je dopušten odbitak pretporeza bez PDV-a}}{\text{Ukupni iznos isporuka bez PDV-a}} \quad (1)$$

izvor: Božina, A. et al. (2018.) *Porez na dodanu vrijednost*. VIII. Dopunjeno izdanje. Zagreb: RRiF. str 596.

1. U prethodnoj formuli u brojnik se uključuju samo:
  - Isporuke kod kojih se plaća PDV,
  - Isporuke kod kojih je dopušten odbitak pretporeza,
  - Isporuke kod kojih se ne obračunava PDV, ali je dopušten odbitak pretporeza.
2. U nazivnik se uključuju samo:
  - Vrijednost godišnjih isporuka bez PDV-a,
  - Vrijednost godišnjih isporuka kod kojih nije dopušten odbitak pretporeza, ali je uključen iznos obračuna mjesečno uplaćenih sredstava iz državnog proračuna (Božina et al., 2018.).

Uvjet za odbitak pretporeza je da računi koji su primljeni za dobra ili usluge moraju imati sve propisane elemente kao što su:

- Broj računa i datum izdavanja,
- Ime i prezime odnosno naziv, adresu, OIB ili PDV identifikacijski broj dobavljača,
- Ime i prezime odnosno naziv, adresu, OIB ili PDV identifikacijski broj kupca,
- Količina i naziv dobara, vrsta ili opseg obavljenih usluga,
- Cijena bez PDV-a,
- Stopa PDV-a,
- Popust ili rabat,
- Iznos PDV-a razvrstanog po stopama PDV-a ,
- Ukupni iznos naknade i PDV-a,
- Datum isporuke dobara ili izvršenih usluga (Božina et al.,2018.).

Proračunski korisnik podjelu pretporeza obavlja prema izračunatom postotku prava na odbitak pretporeza. Pret porez se utvrđuje na godišnjoj razini u % te se dobiveni izračun zaokružuje do sljedećeg cijelog broja.

4.4. Stope PDV-a u prometu dobara i usluga

Porez na dodanu vrijednost je jedan od prihoda državnog proračuna.

Porez na dodanu vrijednost se obračunava po stopi koja je na snazi u trenutku nastanka oporezivog događaja, tj. kada su dobra isporučena odnosno usluge obavljene (Dojčić et al., 2019.).

U trenutku izdavanja računa prilikom stjecanja dobara nastaje obveza PDV-a, to jest 15. dana u mjesecu nakon mjeseca u kojem je izvršeno stjecanje ukoliko račun nije izdan do tada. Kod uvoza dobara obračun PDV-a se izvršava po trenutnoj stopi kada su ispunjeni uvjeti za obračun i naplatu carinskih davanja i ostalih pristojbi.

Isporuka dobara i usluga u Republici Hrvatskoj oporezuju se sa poreznim stopama; opća porezna stopa od 25% te dvije snižene stope od 5% i 13% (Dojčić et al., 2019.). Stopa PDV-a od 5% koja se obračunava u prometu dobara i usluga u primjeni je od 1. siječnja 2013. godine dok stopa od 13% u primjeni je od 1. siječnja 2014. godine.

Slika 3. Transakcije koje se oporezuju stopama 5% i 13%.

5%	13%
Sve vrste kruha	Usluge smještaja
Sve vrste mlijeka	Dječje sjedalice za automobile
Knjige	Dječje pelene
Ijekovi	Menstrualne potrepštine
Medicinska oprema i pomagala	Isporuka vode
Ulaznice za kino, koncerte, sportska događanja	Isporuka električne energije
Novine koje imaju statut medija	Isporuka prirodnog plina
Znanstveni časopisi	Isporuka ogrijevnog drva, peleta
Dječja hrana i prerađena hrana za dojenčad	Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada
Jestiva ulja i masti	Urne i ljesovi
Isporuka svježeg ili rashlađenog mesa	Pripremanje i usluživanje jela i slastica
Isporuka živih životinja	Usluge i povezana autorska prava pisaca, skladatelja i umjetnika izvođača
Gnojivo i pesticidi	Novine i časopisi novinskog nakladnika koji ima statut medija te novine i časopisi nakladnika za koje ne postoji obveza donošenja statuta medija
Sadnice i sjemenje	
Isporuka svježe ribe i rakova	
Isporuka svježeg i suhog voća	
Isporuka svježih jaja	
Hrana za domaće životinje	

Izvor: https://www.rrif.hr/promjena_stopa_pdv_a_od_1_travnja_2022_godine-2126-vijest/

5. Računovodstvo PDV-a pri odabranim proračunskim korisnicima

U nastavku ćemo detaljnije usporediti obračun i evidentiranje PDV-a u ustanovama visokoškolskog obrazovanja kao proračunskih korisnika Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

5.1. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli oformljeno je 29. rujna 2006. godine. Ustroj sveučilišta temelji se na znanstveno – nastavnim sastavnicama odnosno sveučilišnim odjelima te ostalim sastavnicama i ustrojstvenim jedinicama. Sastavnice su raspoređene po kriterijima klasifikacije znanosti, po društvenim, humanističkim, umjetničkim i biotehničkim područjima te po poljima koji se odnose na ekonomiju i odgojne znanosti na način da se djelatnost povezuje u nastavnoj i istraživačkoj djelatnosti. Struktura odjela temelji se na znanstvenim, ali i drugim kriterijima te specifičnostima akademskog i društvenog konteksta Sveučilišta. Sastoji se od:

1. Fakulteta:

- Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“ u Puli,
- Fakultet informatike u Puli,
- Fakultet prirodnih znanosti u Puli,
- Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Puli,
- Filozofski fakultet u Puli,
- Medicinski fakultet u Puli,
- Muzička akademija u Puli,
- Tehnički fakultet u Puli.

2. Ostalih sastavnica:

1. Centra za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma,
2. Centra za kompetencije u obrazovanju,
3. Studentskog centra Pula,
4. Sveučilišne knjižnice u Puli,
5. Sveučilišnog računskog i informacijskog centra u Puli (<https://www.unipu.hr/>., 2022.).

5.2. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Učiteljski fakultet u Zagrebu osnovan je 2. veljače 2006. godine. Sastoji se od Odsjeka za učiteljske studije, Odsjeka za odgojiteljske studije i odsjeka za obrazovne studije.

Prema Statutu učiteljskog fakulteta na fakultetu posluju i katedre:

- Katedra za filozofiju i sociologiju,
- Katedra za hrvatski jezik, književnost, scensku i medijsku kulturu,
- Katedra za informacijske i komunikacijske znanosti,
- Katedra za kineziološku edukaciju,
- Katedra za matematiku i statistiku,
- Katedra metodike,
- Katedra za obrazovanje učitelja engleskog jezika,
- Katedra za obrazovanje učitelja njemačkog jezika – interkulturalna germanistika
- Katedra za pedagogiju i didaktiku,
- Katedra za prirodoslovlje, geografiju i povijest,
- Katedra za psihologiju,
- Katedra za umjetnička područja.

Studijski programi Učiteljskog fakulteta:

- Preddiplomski studijski programi (Rani i predškolski odgoj i obrazovanje),
- Diplomski studijski programi (Rani i predškolski odgoj i obrazovanje),
- Integrirani preddiplomski i diplomski studijski programi (Učiteljski studij)
- Poslijediplomski studijski programi (Specijalistički i Doktorski program) (<https://www.ufzg.unizg.hr/> , 2022.).

Učiteljski fakultet izvodi studijske programe i izvan svog matičnog sjedišta:

- A. Odsjek u Petrinji,
- B. Odsjek u Čakovcu (<https://www.ufzg.unizg.hr/> , 2022).

5.3. Ulazni računi proračunskih korisnika

U nastavku možemo vidjeti ulazne račune proračunskih korisnika proizašlih iz poslovne aktivnosti u okviru kojih se obračunava i plaća PDV, odbija pretporez te njihovo evidentiranje provodi prema propisanom računskom planu. Ukoliko proračunski korisnik obavlja gospodarsku djelatnost koja nije povezana sa njegovom osnovnom djelatnošću kao što je obrazovanje u obvezi je obračunati i platiti PDV s pravom odbitka pretporeza.

Slika 4. Ulazni račun za pretplatu Financial times Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

Naziv dokumenta: Komercijalni račun Datum i vrijeme izdavanja: 14.01.2021 Datum dospijeća: 29.01.2021 Šifra valute: HRK			Šifra vrste dokumenta: 3881				
Prodavatelj			Kupac				
Naziv: Trade plus d.o.o			Naziv: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli				
Trgovački naziv: Trade plus d.o.o			Trgovački naziv: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli				
ID: 9915:78996968172			ID: 9934:61738073226				
ID pravne registracije: 78996968172			ID pravne registracije: 61738073226				
OIB ili porezni broj: HR78996968172			OIB ili porezni broj: HR61738073226				
Porezna shema: VAT							
Adresa			Adresa				
Elektronička adresa: 78996968172			Elektronička adresa: 61738073226				
ID sheme: 9915			ID sheme: 9934				
Ulica i kućni broj: Ilica 112			Ulica i kućni broj: Zagrebačka 30				
Adresa linija: Ilica 112, 10000 Zagreb			Adresna linija: Zagrebačka 30, 52100 Pula				
Mjesto: Zagreb			Mjesto: Pula				
Poštanski broj: 10000			Poštanski broj: 52100				
ISO kod države: HR			ISO kod države: HR				
Kontakt			Kontakt				
Ime i prezime: Matko Marić			E-mail:				
E mail							
Stavke računa							
Rbr	Naziv artikla	Neto cijena	Količina	Jedinica Mjere	Šifra kat PDV-a	Stopa PDV-a	Neto iznos
1.	Financial Times, pretplata	1.409,52	1,00	kom	S-VAT	5,00%	1.409,52
Raspodjela PDV-a							
Osnovica	Stopa PDV-a	Iznos	Šifra kat PDV-a	Razlog oslobođenja PDV-a			
1.409,52	5,00%	70,48	S-VAT				
Ukupni iznosi na razini dokumenta							
Zbroj svih neto iznosa stavki:		1.409,52					
Zbroj popusta na razini dokumenta:		0,00					
Ukupni iznos računa bez PDV-a:		1.409,52					
Ukupni iznos PDV-a računa:		70,48					
Ukupni iznos računa s PDV-om:		1.480,00					
Iznos koji dospijeva na plaćanje:		1.480,00					

Izvor: Izrada prema računu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 4. prikazuje ulazni račun Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli za preplatu časopisa čiji je iznos 1.480,00 kn. Osnovica za obračun PDV-a iznosi 1.409,52 kn. Stopa PDV-a na pretplatu časopisa je 5% te PDV iznosi 70,48 kn. Poslovna promjena koja je nastala evidentira se kao rashod u razredu 4. na dugovnoj strani na računu 4263 - Ostala umjetnička, literarna i znanstvena djela i obveza, zatim u razredu 2 na potražnoj strani na računu 24263 - Umjetnička, literarna i znanstvena djela. Odbitak dopuštenog pretporeza je 2% stoga je iznos priznatog pretporeza 1,41 kn te se knjiži na dugovnu stranu računa 12421 – Potraživanja za pretporez kod obveznika PDV-a te se razlika evidentira u navedenom računu 32212. U tablici 1. možemo vidjeti evidentiranje poslovnih promjena.

Tablica 1. Evidentiranje ulaznog računa za pretplatu

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Pretplata za časopis	1.478,59	4263	
	1.480,00		24263
	1,41	12421	

Izvor: Izrada autora

Slika 5. Ulazni račun za usluge električne energije Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Naziv dokumenta: Komercijalni račun Datum i vrijeme izdavanja: 14.01.2021 Datum dospijeća: 29.01.2021 Šifra valute: HRK							
Prodavatelj			Kupac				
Naziv: HEP D.D			Naziv: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli				
Trgovački naziv: HEP D.D			Trgovački naziv: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli				
ID: 9915:78996968172			ID: 9934:61738073226				
ID pravne registracije: 78996968172			ID pravne registracije: 61738073226				
OIB ili porezni broj: HR78996968172			OIB ili porezni broj: HR61738073226				
Porezna shema: VAT							
Adresa			Adresa				
Elektronička adresa: 78996968172			Elektronička adresa: 61738073226				
ID sheme: 9915			ID sheme: 9934				
Ulica i kućni broj: Ilica 112			Ulica i kućni broj: Zagrebačka 30				
Adresa linija: Ilica 50, 10000 Zagreb			Adresna linija: Zagrebačka 30, 52100 Pula				
Mjesto: Zagreb			Mjesto: Pula				
Poštanski broj: 10000			Poštanski broj: 52100				
ISO kod države: HR			ISO kod države: HR				
Kontakt			Kontakt				
Ime i prezime: Pero Perić			E-mail:				
E-mail: Pero@gmail.com							
Stavke računa							
Rbr	Naziv artikla	Neto cijena	Količina	Jedinica mjere	Šifra kategorije PDV-a	Stopa PDV-a	Neto iznos
1.	Električna energija 4/22	1560,00	1,00	kom	S-VAT	13,00%	1560,00
Raspodjela PDV-a							
Osnovica	Stopa PDV-a	Iznos	Šifra kategorije PDV-a	Razlog oslobođenja PDV-a			
1560,00	13,00%	202,80	S-VAT				
Ukupni iznosi na razini dokumenta							
Zbroj svih neto iznosa stavki:			1.560,00				
Zbroj popusta na razini dokumenta:			0,00				
Ukupni iznos računa bez PDV-a:			1560,00				
Ukupni iznos PDV-a računa:			202,80				
Ukupni iznos računa s PDV-om:			1.762,80				
Iznos koji dospijeva na plaćanje:			1.762,80				

Izvor: Izrada prema računu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 5. daje prikaz ulaznog računa za električnu energiju Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Iznos računa je 1762,90 kn te se knjiži kao rashod u razredu 3. na dugovnoj strani na računu 32231- Energija, zatim se knjiži kao obveza u razredu 2 na potražnoj strani na računu 23223 – Električna energija. Stopa PDV-a iznosi 13% te PDV iznosi 202,80 kn. Pravo odbitka pretporeza iznosi 2% stoga je iznos priznatog pretporeza 4,06 kn te se knjiži na dugovnu stranu računa 12421 – Potraživanja za pretporez kod obveznika PDV-a, razlika se evidentira u navedenom računu 32231. U tablici 2. možemo vidjeti evidentiranje poslovnih promjena.

Tablica 2. Evidentiranje ulaznog računa za struju

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Račun za struju	1.758,74	32231	
	1.762,80		23223
	4,06	12421	

Izvor: Izrada autora

Slika 6. Ulazni račun za nabavu knjiga Učiteljskog fakulteta

Naziv dokumenta: Komercijalni račun							
Datum i vrijeme izdavanja: 15.02.2021							
Datum dospjeća: 01.03.2021							
Šifra valute: HRK							
Prodavatelj			Kupac				
Naziv: Knjige d.o.o			Naziv: Učiteljski fakultet				
Trgovački naziv: Knjige d.o.o			Trgovački naziv: Učiteljski fakultet				
ID: 9925:18996978173			ID: 9934: 72226488129				
ID pravne registracije: 28916978172			ID pravne registracije: 72226488129				
OIB ili porezni broj: HR28916978172			OIB ili porezni broj: HR72226488129				
Porezna shema: VAT							
Adresa			Adresa				
Elektronička adresa: 18996978173			Elektronička adresa: 72226488129				
ID sheme: 9925			ID sheme: 9934				
Ulica i kućni broj: Marulićeva 25			Ulica i kućni broj: Savska cesta 77				
Adresa linija: Marulićeva 25 , 10000 Zagreb			Adresna linija: Savska cesta, 10000 Zagreb				
Mjesto: Zagreb			Mjesto: Zagreb				
Poštanski broj: 10000			Poštanski broj: 10000				
ISO kod države: HR			ISO kod države: HR				
Kontakt			Kontakt				
Ime i prezime: Mirko Perić			E-mail:				
E-mail: Mirko@gmail.com							
Stavke računa							
Rbr	Naziv artikla	Neto cijena	Količina	Jedinica mjere	Šifra kategorije PDV-a	Stopa PDV-a	Neto iznos
1.	Knjiga	132,00	5,00	kom	S-VAT	5,00%	660,00
Raspodjela PDV-a							
Osnovica	Stopa PDV-a	Iznos	Šifra kategorije PDV-a	Razlog oslobođenja PDV-a			
660,00	5,00%	33,00	S-VAT				
Ukupni iznosi na razini dokumenta							
Zbroj svih neto iznosa stavki:				660,00			
Zbroj popusta na razini dokumenta:				0,00			
Ukupni iznos računa bez PDV-a:				660,00			
Ukupni iznos PDV-a računa:				33,00			
Ukupni iznos računa s PDV-om:				693,00			
Iznos koji dopijeva na plaćanje:				693,00			

Izvor: Izrada prema ulaznom računu Učiteljskog fakulteta u Zagrebu

Slika 6. prikazuje nabavu knjiga Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. Iznos računa za knjige iznosi 693,00 kn. Osnovica za porez iznosi 660 kn, dok je stopa PDV-a na knjige 5% te porez iznosi 33,00 kn. Fakultet ne može odbiti pretporez zato što Učiteljski fakultet koristi navedene knjige u obavljanju neoporezivih djelatnosti te se račun neće upisati u Obrazac PDV-a. Iznos računa evidentira se u razredu 4. kao rashod na dugovnoj strani računa 42411 – Knjige, dok se u razredu 2. evidentira obveza na potražnoj strani na računu 24241 – Knjige. Evidentiraju se i promjene kod nefinancijske imovine i vlastitih izvora te je potrebno proknjižiti promjenu povećanja nefinancijske imovine na dugovnoj strani računa 02411 – Knjige i povećanje vlastitih izvora na potražnoj strani na računu 9111- Vlastiti izvori iz proračuna. Tablica 3. prikazuje evidentiranje poslovnih promjena.

Tablica 3. Evidentiranje ulaznog računa za nabavu knjiga

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Nabava knjiga	693,00	42411	
	693,00		24241
	693,00	02411	
	693,00		91111

Izvor: Izrada autora

Slika 7. Ulazni račun za nabavu računala Učiteljskog fakulteta

Naziv dokumenta: Komercijalni račun							
Datum i vrijeme izdavanja: 15.02.2021							
Datum dospjeća: 01.03.2021							
Šifra valute: HRK							
Prodavatelj			Kupac				
Naziv: Računalo d.o.o			Naziv: Učiteljski fakultet				
Trgovački naziv: Računalo d.o.o			Trgovački naziv: Učiteljski fakultet				
ID: 9925:18996978173			ID: 9934: 72226488129				
ID pravne registracije: U			ID pravne registracije: 72226488129				
OIB ili porezni broj: HR18996978173			OIB ili porezni broj: HR72226488129				
Porezna shema: VAT							
Adresa			Adresa				
Elektronička adresa: 18996978173			Elektronička adresa: 72226488129				
ID sheme: 9925			ID sheme: 9934				
Ulica i kućni broj: Marulićeva 25			Ulica i kućni broj: Savska cesta 77				
Adresa linija: Marulićeva 25 , 10000 Zagreb			Adresna linija: Savska cesta 77, 10000 Zagreb				
Mjesto: Zagreb			Mjesto: Zagreb				
Poštanski broj: 10000			Poštanski broj: 10000				
ISO kod države: HR			ISO kod države: HR				
Kontakt			Kontakt				
Ime i prezime: Mirko Perić			E-mail:				
E-mail: Mirko@gmail.com							
Stavke računa							
Rbr	Naziv artikla	Neto cijena	Količina	Jedinic amjere	Šifra kategorije PDV-a	Stopa PDV-a	Neto iznos
1.	Laptop Lenovo	2.530,00	2,00	kom	S-VAT	25,00 %	5060,00
Raspodjela PDV-a							
Osnovica	Stopa PDV-a	Iznos	Šifra kategorije PDV-a	Razlog oslobođenja PDV-a			
5.060,00	25,00%	1265,00	S-VAT				
Ukupni iznosi na razini dokumenta							
Zbroj svih neto iznosa stavki:			5060,00				
Zbroj popusta na razini dokumenta:			0,00				
Ukupni iznos računa bez PDV-a:			5060,00				
Ukupni iznos PDV-a računa:			1265,00				
Ukupni iznos računa s PDV-om:			6.325,00				
Iznos koji dospijeva na plaćanje:			6.325,00				

Izvor: Izrada prema računu Učiteljskog fakulteta u Zagrebu

Slika 7. prikazuje nabavu računala Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. Iznos računa je 6.325,00 kn. Osnovica za porez iznosi 5.060,00 kn, dok je stopa PDV-a na računala 25% te porez iznosi 1.265,00 kn. U ovom slučaju iznos pretporeza iznosi 25,30 kn te će ovaj račun biti evidentiran u Obrascu PDV-a. Ukupni iznos na računu umanjen je za odbitak pretporeza evidentira se kao rashod na dugovnu stranu na računu 42211 – računala i računalna oprema, zatim se u razredu 2 na potražnu stranu evidentira obveza u računu 24221 – uredska oprema i namještaj te protustavka za priznati pretporez u razredu 1 na dugovnu stranu računa 12421 - Potraživanja za pretporez kod obveznika poreza na dodanu vrijednost. Evidentiraju se i promjene u vlastitim izvorima i nefinancijskoj imovini te se evidentira promjena povećanja nefinancijske imovine na dugovnu stranu računa 02211 –Računala i računalna oprema i povećanje vlastitih izvora na potražnu stranu na računu 9111- Vlastiti izvori iz proračuna. Tablica 4. prikazuje evidentiranje poslovnih promjena.

Tablica 4. Evidentiranje ulaznog računa za nabavu računala

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Nabava računala	6.299,70	42211	
	6.325,00		24221
	25,30	12421	
	6.299,70	02211	
	6.299,70		91111

Izvor: Izrada autora

5.4. Izlazni računi proračunskih korisnika

U nastavku možemo vidjeti izlazne račune proračunskih korisnika za poslovne aktivnosti i isporuke na koje se obračunava i plaća PDV te njihovo evidentiranje provodi prema propisanom računskom planu. Ukoliko proračunski korisnik obavlja gospodarsku djelatnost koja u ovom slučaju nije vezana za obrazovanje kao što je prodaja knjiga ili iznajmljivanje dvorana u obvezi je obračunati i platiti PDV.

Slika 8. Izlazni račun za prodaju knjiga Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI ZAGREBAČKA 30 52100 PULA OIB: 61738073226 Tel. 052/377-000 Email:					Obrazac R-1				
Račun 00354/2021									
Mjesto i datum: Pula, 13.06.2021. Dospijeće plaćanja: 30.07.2021 Poziv na broj: HR00 254-260 Šifra kupca: 260 OIB kupca: 18174952651 Naš OIB: 61738073226					OTKUP KNJIGA D.O.O DVORSKA 52 44400 GLINA				
Datum isporuke 31.05.2021 Narudžba: ODJAVA 04/2021									
R .b	Šifra	Naziv robe ili	Aktivno st	Por ez	JM	Količin a	Cijena kn	Raba t	Iznos kn
1.	214	Knjiga: Babić, Kovačić	A01004	5%	KOM	7,00	170,48	30%	835,35
2.	224	Knjiga:	A01004	5%	KOM	1,00	114,29	30%	80,00
Podaci o plaćanju: Prilikom plaćanja upisati poziv na broj HR00-260 SWIFT: ZBAHR2X ZAGREBAČKA BANKA IBAN: HR1923600001101931377 PDV se plaća po stopi od 5% prema čl.38 Zakona o PDV-u (NN br. 73/13-138/20)					IZNOS BRUTO: 915,35 IZNOS RABATA: 276,74 UKUPNO BEZ POREZA 638,61 PDV 5% (na 638,61) 31,93 ZA PLATITI: 670,54				

Izvor: Izrada prema računu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 8. daje prikaz izlaznog računa za prodaju knjiga. Iznos računa je 670,54 kn. Stopa PDV-a na knjige iznosi 5% dok porezna obveza iznosi 31,93 kn. Račun će biti evidentiran u Obrascu PDV-a. Iznos računa evidentira se kao potraživanje na dugovnu stranu računa 16614 – Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe, protustavke računa ove poslovne promjene koja se evidentira na potražnoj strani računa 96614 – Obračunati prihodi od prodaje proizvoda i robe i na računu 239321 - Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a. Tablica 5. prikazuje evidentiranje poslovnih promjena.

Tablica 5. Evidentiranje izlaznog računa prodaje knjiga

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Prodaja knjiga	670,54	16614	
	638,61		96614
	31,93		23921

Izvor: Izrada autora

Slika 9. Izlazni račun za usluge seminara Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI ZAGREBAČKA 30 52100 PULA OIB: 61738073226 Tel. 052/377-000 Email:					Obrazac R-1				
Račun 00355/2021									
Mjesto i datum: Pula, 29.03.2021. Dospijeće plaćanja: 31.03.2021 Poziv na broj: HR00 254-260 Šifra kupca: 260 OIB kupca: 18174952651 Naš OIB: 61738073226					PERO CAVRIĆ ZAGREBAČKA 1 52100 Pula				
Datum isporuke 29.03.2021									
R.b.	Šifra	Naziv robe ili usluge	Aktivnost	Porez	JM	Količina	Cijena kn	Rabat	Iznos kn
1.	200	Seminar	A010045	25%	KOM	1,00	860,00	0%	860,00
Podaci o plaćanju:					IZNOS BRUTO: 860,00 IZNOS RABATA: 0,00 UKUPNO BEZ POREZA: 860,00 PDV 25% (na 860,00): 215,00 ZA PLATITI: 1075,00				
Prilikom plaćanja upisati poziv na broj HR00-260									
SWIFT: ZBAHR2X ZAGREBAČKA BANKA IBAN: HR1923600001101931377									

Izvor: Izrada prema računu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 9. daje prikaz izlaznog računa pružene usluge seminara koja se oporezuje. Iznos računa je 1.075,00 kn. Stopa PDV-a na pružene usluge iznosi 25% dok porezna obveza iznosi 215,00 kn. Račun će biti evidentiran u Obrascu PDV-a. Iznos navedenog računa evidentirat će se kao potraživanje na dugovnoj strani računa 16615 – Potraživanja za prihode od pruženih usluga, protustavke ove poslovne promjene su računi obveze koji se evidentiraju na potražnu stranu računa 96615 – prihodi od pruženih usluga i računa 23921 - Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a. Tablica 6. prikazuje evidentiranje poslovnih promjena.

Tablica 6. Evidentiranje izlaznog računa pružanja usluge seminara.

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Seminar	1.075,00	16615	
	860,00		96615
	215,00		23921

Izvor: Izrada autora

Slika 10. Izlazni račun za najam dvorane Učiteljskog fakulteta

Učiteljski fakultet Savska cesta 77 10000 Zagreb OIB: 72226488129 Tel. 01 6327 300 Email:					Obrazac R-1				
Račun 005/2021									
Mjesto i datum: Zagreb, 13.06.2021. Dospijeće plaćanja: 30.07.2021 Poziv na broj: HR00 254-262 Šifra kupca: 260 OIB kupca: 18174952651 Naš OIB: 72226488129					MATRIX D.D ILICA 12 10000 ZAGREB				
Datum isporuke 31.05.2021 Narudžba: ODJAVA 04/2021									
R.b.	Šifra	Naziv robe ili usluge	Aktivnost	Porez	JM	Količina	Cijena kn	Rabat	Iznos kn
1.	212	Najam dvorane	A010041	25%	KOM	4,00	500	0%	2.000,00
Podaci o plaćanju:					IZNOS BRUTO: 2.000,00 IZNOS RABATA: 0,00 UKUPNO BEZ POREZA: 2.000,00 PDV 5% (na 2.000,00) 500,00 ZA PLATITI: 2500,00				
Prilikom plaćanja upisati poziv na broj HR00-230 SWIFT: ESBCHR22 ERSTE BANKA IBAN: HR2402006-1100639639 PDV se plaća po stopi od 25% prema čl.38 Zakona o PDV-u (NN br. 73/13-138/20)									

Izvor: Izrada prema izlaznom računu Učiteljskog fakulteta

Slika 10. daje prikaz izlaznog računa najma dvorane. Iznos računa je 2.500,00 kn. Stopa PDV-a na pružene usluge iznosi 25% dok porezna obveza iznosi 500,00 kn. Račun će se upisati u Obrazac PDV-a. Iznos navedenog računa evidentirat će se kao potraživanje na dugovnu stranu u računu 16615 – Potraživanja za prihode od pruženih usluga, protustavke ove poslovne promjene su račun obračunatih prihoda koji se evidentiraju na potražnu stranu računa 96615 – prihodi od pruženih usluga i račun 23921 - Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a. Tablica 7. prikazuje evidentiranje poslovnih promjena.

Tablica 7. Evidentiranje izlaznog računa za najam dvorane

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Prodaja knjiga	2.500,00	16615	
	2.000,00		96615
	500,00		23921

Izvor: Izrada autora

5.4.1. Usluge oslobođene plaćanja PDV-a

U nastavku možemo vidjeti izlazne račune poslovnih aktivnosti odnosno osnovne djelatnosti proračunskih korisnika koje su zakonski oslobođene PDV-a te njihovo evidentiranje prema propisanom računskom planu. Osnovne djelatnosti proračunskih korisnika kao što su pružanje usluga obrazovanja, upisa na višu godinu studija, prehrana, smještaj i posrednički poslovi sa studentima oslobođene su plaćanja PDV-a.

Slika 11. Izlazni račun za usluge Pedagoško-psihološkog obrazovanja za nastavnike
Učiteljski fakultet

Učiteljski fakultet Savska cesta 77 10000 Zagreb OIB: 72226488129 Tel. 01 6327 300 Email:					Obrazac R-1				
Račun 0054/2021									
Mjesto i datum: Zagreb, 13.06.2021. Dospijeće plaćanja: 30.07.2021 Poziv na broj: HR00 254-261 Šifra kupca: 261 OIB kupca: 18174952651 Naš OIB: 72226488129					Milka Točkić Dvorska 51 44400 GLINA				
Datum isporuke 31.05.2021 Narudžba: Seminar 21/2021									
R.b.	Šifra	Naziv robe ili	Aktivnost	Porez	JM	Količina	Cijena kn	Rabat	Iznos kn
1.	211	Milka Točkić	A01004 2	0%	KO M	1,00	8.000,00	0%	8.000,00
Podaci o plaćanju: Stavka 1. Tuzemne isporuke oslobođene su PDV-a (čl.39.st.1,toč. I Zakona o PDV-u, NN 73/13-138/20)					IZNOS BRUTO: 8.000,00 IZNOS RABATA: 0,00 UKUPNO BEZ POREZA 8.000,00 PDV 0% 0,00 ZA PLATITI: 8.000,00				
Prilikom plaćanja upisati poziv na broj HR00-230 SWIFT: ESBCHR22 ERSTE BANKA IBAN: HR2402006-1100639639 PDV se plaća po stopi od 25% prema čl.38 Zakona o PDV-u (NN br. 73/13-138/20)									

Izvor: Izrada prema računu Učiteljskog fakulteta

Slika 11. prikazuje izlazni račun za pruženu uslugu cjeloživotnog obrazovanja koja nije oporeziva. Iznos računa je 8.000,00 kn. U tablici 8 iznos navedenog računa evidentirat će se kao potraživanje na dugovnu stranu računa 16615 – Potraživanja za prihode od pruženih usluga, protustavka ove poslovne promjene je račun obračunatih prihoda koji se evidentira na potražnu stranu računa 96615 – prihodi od pruženih usluga.

Tablica 8. Evidentiranje izlaznog računa za usluge cjeloživotnog obrazovanja

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Usluga obrazovanja	8.000,00	16615	
	8.000,00		96615

Izvor: Izrada autora

Slika 12. Izlazni račun za upisninu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

SVUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI ZAGREBAČKA 30 52100 PULA OIB: 61738073226 Tel. 052/377-000 Email:					Obrazac R-1				
Račun 00325/2021									
Mjesto i datum: Pula, 29.03.2021. Dospijeće plaćanja: 31.03.2021 Poziv na broj: HR00 254-260 Šifra kupca: 260 OIB kupca: 18174952651 Naš OIB: 61738073226					Mate Kiš Valturska 45 52100 Pula				
Datum isporuke 23.03.2021									
R. b.	Šifra	Naziv robe ili usluge	Aktivnost	Porez	JM	Količina	Cijena kn	Rabat	Iznos kn
1.	116	Troškovi upisa u prvu god. studija	A0100943	0%	KOM	1,00	320,00	0%	320,00
Podaci o plaćanju: Stavka 1. Tuzemne isporuke oslobođene su PDV-a (čl.39.st.1,toč. I Zakona o PDV-u, NN 73/13-138/20) Prilikom plaćanja upisati poziv na broj HR01-2137 SWIFT: ZABHR2X ZAGREBAČKA BANKA IBAN: HR1923600001101931377					IZNOS BRUTO: 320,00 IZNOS RABATA: 0,00 UKUPNO BEZ POREZA 320,00 PDV 0% 0,00 ZA PLATITI: 320,00				

Izvor: Izrada prema računu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 12. prikazuje izlazni račun troškova upisa u prvu god. studija koji se ne oporezuje. Iznos računa je 320,00 kn. U tablici 9. iznos navedenog računa evidentirat će se kao potraživanje na dugovnoj strani u računu 16615 – Potraživanja za prihode od pruženih usluga, protustavka ove poslovne promjene je račun obračunatih prihoda koji se evidentiraju na potražnu stranu računa 96615 – prihodi od pruženih usluga i račun.

Tablica 9. Evidentiranje izlaznog računa za troškove upisa u prvu god. studija

Opis	Iznos	Duguje	Potražuje
Upisnina	320,00	16615	
	320,00		96615

Izvor: Izrada autora

Prethodno navedene usluge su oslobođene porezne obveze plaćanja PDV-a i na s njima povezane ulazne račune nema prava odbitka pretporeza sukladno Zakonu o PDV-u članak 39 stavka 1 (NN 115/16, 121/19) i Pravilnika o PDV-u članak 58, djelatnosti od javnog interesa. Također razlog poreznog oslobođenja je taj što fakulteti navedenim uslugama obavljaju osnovnu djelatnost na koju se ne primjenjuje obračun PDV-a odnosno koja je oslobođena PDV-a. Navedeni računi biti će upisani u Obrazac PDV-a u rubriku isporuka koje nisu oporezive odnosno tuzemne isporuke bez prava na odbitak pretporeza.

5.5 Prijava poreza na dodanu vrijednost

Obrazac PDV-a podnosi se za mjesečna ili tromjesečna razdoblja elektroničkim putem najkasnije do 20-og dana u mjesecu koji slijedi završetkom oporezivanog razdoblja u nadležnoj poreznoj upravi. Porezni obveznik dužan je utvrditi za razdoblje oporezivanja obvezu PDV-a te ju iskazati u prijavi PDV-a u kojoj su navedeni svi podaci pomoću kojih se obračunava PDV, to jest ukupna vrijednost svih oporezivih transakcija, ukupni pretporez, vrijednost oslobođenih transakcija te transakcije koje nisu oporezive. Porezni obveznici koji su registrirani u registru obveznika PDV-a predaju obrazac PDV-a i kada nemaju transakcija (Božina et al., 2018.).

U sljedećem mjesecu posljednjim danom u mjesecu koji slijedi nakon završetka razdoblja oporezivanja za koji se podnosi porezna prijava, porezni obveznik je dužan platiti obračunani i prijavljeni PDV.

Usklađenja i ispravci u obrascu PDV-a provode se za posljednje razdoblje oporezivanja proračunske godine za mjesec prosinac. Porezni obveznik koji prestaje s poslovanjem tijekom godine, u obrascu PDV-a provodi usklađenja i ispravke koji podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je i poslovao, također ovo se odnosi i na porezne obveznike koji su obavljali samo oporezive isporuke dobara i usluga te prelaze samo na isporuke dobara i usluga koje su oslobođene PDV-a (Božina et al., 2018.).

Obrazac PDV-a podnose i:

- Mali porezni obveznici kod kojih je vrijednost isporuka i dobara prethodne godine bila manja od 300.000,00 kn, ali su obavljali usluge poreznim obveznicima izvan Republike Hrvatske,
- Osobe koje plaćaju PDV umjesto poreznog obveznika koji je izvan Republike Hrvatske,
- Pravne osobe koje nisu porezni obveznici, ali stječu dobra iz EU obvezni su platiti PDV,
- Osobe koje su registrirane za potrebe PDV-a te sječu nova prijevozna sredstva,
- Porezni obveznici ili pravne osobe koje nisu porezni obveznici, kod kojih ostala stjecanja nisu oporeziva PDV-om unutar EU, ali stječu dobra koja su podložna trošarinama (Božina et al., 2018.).

U nastavku slijede radnje koje se obavljaju prije samog popunjavanja PDV obrasca a to su; saldiranje pretporeza i obveze PDV-a kod proračunskih korisnika na računima obveza za porez na dodanu vrijednost 23921 i potraživanja za pretporez 12421. Osim predstavljenih primjera uključene su i druge isporuke u saldiranje na mjesečnoj razini.

Tablica 10. Saldiranje računa 23921-Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Red. Broj.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
	Prodaja knjiga	31,93		23921
	Seminar	215,00		23921
	Prodaja časopisa	76,19		23921
2.	Ukupno	323,12		23921
	Saldiranje računa	323,12	23921	

Izvor: Izrada autora

Tablica 11. Saldiranje računa 23921-Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a Učiteljskog fakulteta

Red. Broj.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1.	Najam dvorane	500,00		23921
	Prodaja knjiga	133,33		23921
2.	Ukupno	633,33		23921
	Saldiranje računa	633,33	23921	

Izvor: Izrada autora

Tablica 12. Saldiranje računa 12421-Potraživanja za pretporez kod obveznika poreza na dodanu vrijednost Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Red. Broj.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1.	Pretplata za časopis	1,41	12421	
	Račun za struju	4,06	12421	
	Usluge savjetovanja	0,20	12421	
	Nabava knjiga	0,24	12421	
	Održavanje sustava	1,08	12421	
2.	Ukupno	6,99	12421	
	Saldiranje računa	6,99		12421

Izvor: Izrada autora

Tablica 13. Saldiranje računa 12421-Potraživanja za pretporez kod obveznika poreza na dodanu vrijednost Učiteljskog fakulteta

Red. Broj.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1.	Nabava računala	25,30	12421	
	Nabava olovki	0,20	12421	
	Popravak laptopa	1,08	12421	
	Najam knjiga	0,24	12421	
2.	Ukupno	26,82	12421	
	Saldiranje računa	26,82		12421

Izvor: Izrada autora

Izračun porezne obveze za sveučilište Jurja Dobrile u Puli

= ukupno obveze – ukupno potraživanja pretporeza

= 323,12 – 6,99 = 316,13 kn

Izračun porezne obveze za Učiteljski Fakultet u Zagrebu

= 633,33 – 26,82 = 606,51 kn

Prikaz tablica Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i Učiteljskog fakulteta koje sadrže račune 23921-Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a i računa 12421-Potraživanja za pretporez kod obveznika poreza na dodanu vrijednost. Navedeni računi su saldirani kako bi se mogao ispuniti Obrazac PDV-a. S obzirom da je obveza PDV-a veća od priznatog pretporeza kod oba proračunska korisnika, potrebno je proknjižiti razliku na računu 23922- Obveze za porez na dodanu vrijednost po obračunu. U knjiženja su osim predstavljenih primjera uključene i druge isporuke na mjesečnoj razini.

Tablica 14. Knjiženje obveza i potraživanja za PDV iz obrasca PDV Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

R. Br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1.	Obračun PDV-a			
	Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a	323,12	23921	
	Potraživanja za pretporez kod obveznika PDV-a	6,99		12421
	Razlika PDV-a za uplatu	316,13		23922
2.	Izvod žiro računa			
	Plaćanje razlike po obrascu	316,13		11121
	Obveze za PDV po obračunu	316,13	23922	

Izvor: Izrada autora

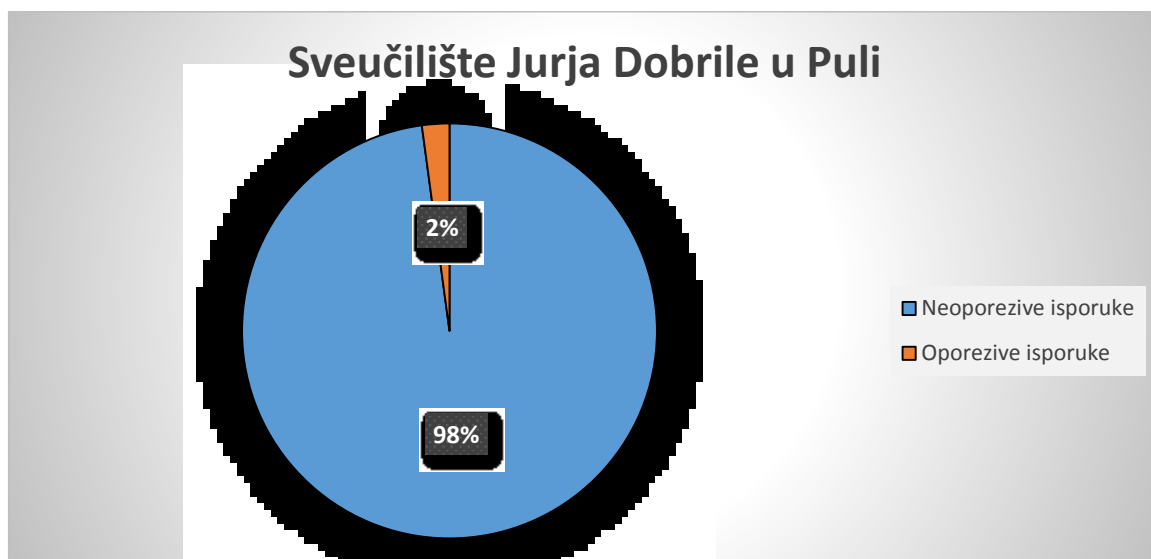
Tablica 15. Knjiženje obveza i potraživanja za PDV iz obrasca PDV Učiteljskog fakulteta u Zagrebu

R. Br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1.	Obračun PDV-a			
	Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a	633,33	23921	
	Potraživanja za pretporez kod obveznika PDV-a	26,82		12421
	Razlika PDV-a za uplatu	606,51		23922
2.	Izvod žiro računa			
	Plaćanje razlike po obrascu	606,51		11121
	Obveze za PDV po obračunu	606,51	23922	

Izvor: Izrada autora

Tablice 14. i 15. prikazuju knjiženje porezne obveze na mjesečnoj razini kod navedenih proračunskih korisnika kao obveznika poreza na dodanu vrijednost te također prikazuju kako je obveza poreza na dodanu vrijednost veća od pretporeza odnosno veći su primici od javnog interesa kao što je obrazovanje koje je oslobođeno plaćanja PDV-a nego od gospodarske djelatnosti. Navedeno nam ukazuje na to da se više obavljaju usluge od javnog interesa nego gospodarska djelatnost. Razlog tome je što se fakulteti više orijentiraju na poslovanje osnovnim djelatnostima, a samo sporadično ostalim djelatnostima.

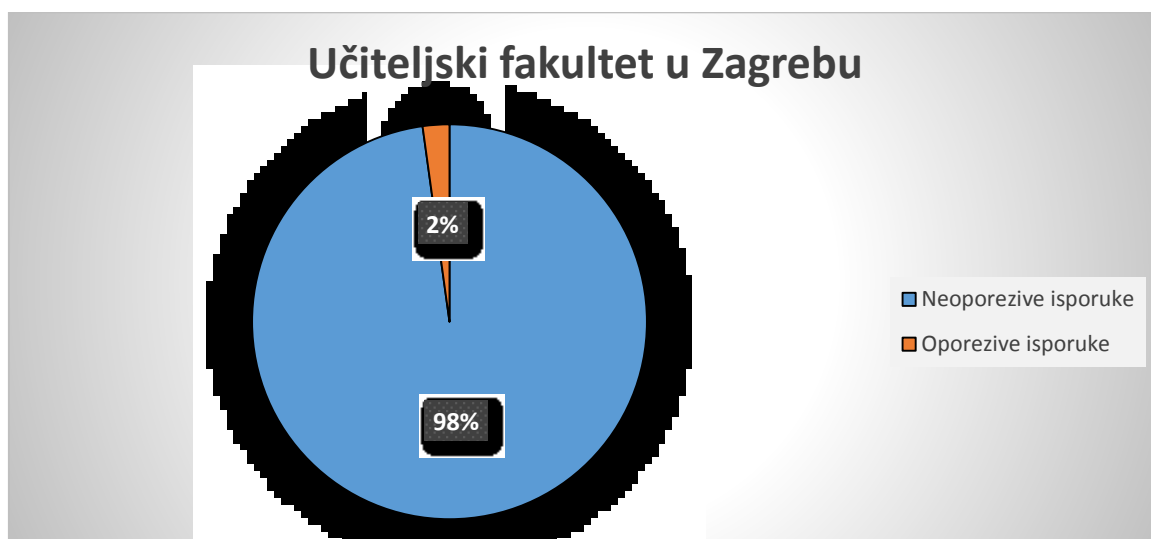
Grafikon 1. Udio oporezivih i neoporezivih isporuka Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Izvor: Izrada autora prema računovodstvenoj evidenciji Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Iz grafikona 1. možemo vidjeti kako udio neoporezivih isporuka na godišnjoj razini čini 98% dok ostalih 2% čine oporezive isporuke. U promatranom razdoblju grafikon potvrđuje tvrdnju iz prethodne tablice kako Sveučilište Jurja Dobrile više obavlja usluge od javnog interesa odnosno usluge obrazovanja koje su oslobođene plaćanja PDV-a nego gospodarsku djelatnost.

Grafikon 2. Udio oporezivih i neoporezivih isporuka Učiteljskog fakulteta u Zagrebu

Izvor: Izrada autora računovodstvenoj evidenciji Učiteljskog fakulteta u Zagrebu

Grafikon 2. prikazuje udio neoporezivih isporuka od 98% dok ostalih 2% čine oporezive isporuke na godišnjoj razini. U promatranom razdoblju također možemo zaključiti kako i Učiteljski fakultet obavlja gospodarsku djelatnost uz pružene usluge od javnog interesa kao što je obrazovanje, ali u većem omjeru u korist redovne djelatnosti.

U nastavku slijedi prijava PDV-a kod proračunskih korisnika. U Obrazac PDV-a osim predstavljenih primjera uključene i druge isporuke na mjesečnoj razini.

Slika 13. Obrazac PDV-a Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa/mjesto, ulica i broj)	Porezni zastupnik (naziv/ime i prezime i adresa/mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE	
SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI POREZNA UPRAVA PULA, CARARRINA 5		PAZIN	PRIJAVA PDV-A ZA RAZDOBLJE OD <u>01.03</u> DO <u>31.03</u> GOD. <u>2021.</u>
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ/OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ/OIB		
61738073226			
OPIS		Vrijednost isporuke	Iznos poreza (u kunama i lipama)
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM ISPORUKAMA DOBARA I USLUGA UKUPNO (I+II)		6.242,42	
I. ISPORUKE KOJE NE PODLIJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBOĐENE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)		3.220,00	
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuz. prijenos por. obveze)			
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽ. ČLANICAMA (isporuke na daljinu)			
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU			
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU			
5. OBAVLJENE USLUGE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH			
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI			
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU			
8. TUZEMNE ISPORUKE-bez prava na odbitak pretporeza		3.220,00	
9. IZVOZNE ISPORUKE			
10. OSTALE ISPORUKE-s pravom na odbitak pretporeza			
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE-UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)		3.022,42	323,12
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 5%		2162,42	108,12
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 13%			
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 25%		860,00	215,00
4. PRIMLJENE ISPOR. ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuz.prijenos por.obv.)			
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 5%			
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 13%			
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 25%			
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 5%			
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 13%			
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 25%			
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USL. OD POR.OBV. BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 5%			
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USL. OD POR.OBV. BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 13%			

13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USL. OD POR.OBV. BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 25%		
14. NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA		
15. OBRAČUNI PDV PRI UVOZU		
III.OBRAČUNANI PRETPOREZ-UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)		6,99
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU 5%		1,65
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU 13%		4,06
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU 25%		1,28
4. PRETPOREZ OD PRIM. ISPOR. U RH ZA KOJE PDV OBRAČ. PRIMATELJ (tuz.pr.por.pbv.)		
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU 5%		
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU 13%		
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU 25%		
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU 5%		
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU 13%		
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU 25%		
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH 5%		
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH 13%		
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH 25%		
14. PRETPOREZ PRI UVOZU		
15. ISPRAVCI PRETPOREZA		
IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU ZA UPLATU (II.-III.) ILI ZA POVRAT (III-II):		316,13
V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE – VIŠE UPLAĆENO		
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU / ZA POVRAT		316,13
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)		2%
VIII. OSTALI PODACI		
1. ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.)		
1.1. NABAVA NEKRETNINA – ISPORUČITELJ (PRODAVATELJ) NEKRETNINA		
1.2. NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ		
1.3. PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ		
1.4. NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE		
1.5. PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE		
2. OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA		
3. ISPORUKA NEKRETNINA		
3.1. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J) I K) ZAKONA		
3.2. ISPORUKA ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA		
3.3. ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-om		
4. UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU+TREĆE ZEMLJE)		
5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE OD POREZNIM OBVEZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU+TREĆE ZEMLJE)		
6. PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA		
7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA	NE	
KN POVRAT	KN PREDUJAM	KN USTUP POVRATA
OBRAČUN SASTAVIO (IME PREZIME POTPIS)	KONTAKT (TEL./FAX/MAIL)	POTPIS

Izvor: Izrada prema obrascu PDV-a Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 14. Obrazac PDV-a Učiteljskog fakulteta

POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa/mjesto, ulica i broj)	Porezni zastupnik (naziv/ime i prezime i adresa/mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE	
UČITELJSKI FAKULTET U ZAGREBU BOŠKOVIĆEVA ULICA 5, ZAGREB		PAZIN	
		PRIJAVA PDV-A ZA RAZDOBLJE OD <u>01.03</u> DO <u>31.03</u> GOD. <u>2021.</u>	
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ/OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ/OIB		
61738073226			
OPIS		Vrijednost isporuke	Iznos poreza (u kunama i lipama)
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM ISPORUKAMA DOBARA I USLUGA UKUPNO (I+II) I. ISPORUKE KOJE NE PODLIJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBOĐENE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)		12.881,67	
11. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuz. prijenos por. obveze)		8.215,00	
12. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽ. ČLANICAMA (isporuke na daljinu)			
13. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU			
14. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU			
15. OBAVLJENE USLUGE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH			
16. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI			
17. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU			
18. TUZEMNE ISPORUKE-bez prava na odbitak pretporeza		8.215,00	
19. IZVOZNE ISPORUKE			
20. OSTALE ISPORUKE-s pravom na odbitak pretporeza			
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE-UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)		4.666,67	633,33
16. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 5%		2.666,67	133,33
17. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 13%			
18. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 25%		2.000,00	500,00
19. PRIMLJENE ISPOR. U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuz.prijenos por.obv.)			
20. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 5%			
21. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 13%			
22. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 25%			
23. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 5%			
24. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 13%			
25. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 25%			
26. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USL. OD POR.OBV. BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 5%			
27. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USL. OD POR.OBV. BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 13%			
28. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USL. OD POR.OBV. BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 25%			
29. NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA			
30. OBRAČUNI PDV PRI UVOZU			
III.OBRAČUNANI PRETPOREZ-UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)			26,82
16. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU 5%			0,24
17. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU 13%			
18. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU 25%			
19. PRETPOREZ OD PRIM.ISPOR. U RH ZA KOJE PDV OBRAČ.PRIMATELJ (tuz.pr.por.pbv.)			26,58
20. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU 5%			

<p>21. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU 13%</p> <p>22. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU 25%</p> <p>23. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU 5%</p> <p>24. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU 13%</p> <p>25. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU 25%</p> <p>26. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH 5%</p> <p>27. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH 13%</p> <p>28. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH 25%</p> <p>29. PRETPOREZ PRI UVOZU</p> <p>30. ISPRAVCI PRETPOREZA</p> <p>IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU ZA UPLATU (II.-III.) ILI ZA POVRAT (III-II):</p> <p>V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE – VIŠE UPLAĆENO</p> <p>VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU / ZA POVRAT</p> <p>VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)</p> <p>VIII. OSTALI PODACI</p> <p>2. ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.)</p> <p>1.1. NABAVA NEKRETNINA – ISPORUČITELJ (PRODAVATELJ) NEKRETNINA</p> <p>1.2. NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ</p> <p>1.3. PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ</p> <p>1.4. NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE</p> <p>1.5. PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE</p> <p>2. OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA</p> <p>3. ISPORUKA NEKRETNINA</p> <p>3.1. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J) I K) ZAKONA</p> <p>3.2. ISPORUKA ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA</p> <p>3.3. ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-om</p> <p>4. UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU+TREĆE ZEMLJE)</p> <p>5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU+TREĆE ZEMLJE)</p> <p>6. PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA</p> <p>7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA</p>	<p>606,51</p> <p>606,51</p> <p>2%</p> <p>NE</p>	
<p>KN POVRAT</p> <p>KN PREDUJAM</p> <p>KN USTUP POVRATA</p> <p>OBRAČUN SASTAVIO (IME PREZIME POTPIS)</p> <p>KONTAKT (TEL./FAX/MAIL)</p> <p>POTPIS</p>		

Izvor: Izrada prema obrascu PDV-a Učiteljskog fakulteta

Iz obrazaca PDV-a kod promatranih proračunskih korisnika možemo vidjeti kako su na mjesečnoj razini upisani svi računi koji podliježu oporezivanju i koji su oslobođeni oporezivanja po odgovarajućim stavkama te su dodani primjeri koji uključuju i druge isporuke koji nisu prethodno predstavljeni. Oba proračunska korisnika imaju isti postotak godišnjeg odbitka pretporeza koji iznosi 2%. Iz promatranog možemo

zaključiti kako Učiteljski fakultet u Zagrebu ima veću vrijednost isporuke u promatranom razdoblju koja iznosi 12.881,67 kn dok vrijednost isporuke Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli iznosi 6.242,42 kn. S obzirom da je obveza PDV-a veća od potraživanja pretporeza iskazuje se obveza za uplatu, kod Sveučilišta Jurja Dobrile ta obveza PDV-a iznosi 316,13 n dok je kod Učiteljskog fakulteta u Zagrebu 606,51 kn. Također Učiteljski fakultet u Zagrebu ima i veći odbitak pretporeza u iznosu 26,82 kn dok je kod Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli iznos pretporeza 6,99 kn. Predajom promatranih Obrazaca PDV-a za posljednja razdoblja oporezivanja i zaključivanjem poslovnih knjiga i poreznih evidencija prvim danom u sljedećoj godini otvaraju se nove porezne evidencije i poslovne knjige također ispunjava se i novi Obrazac PDV-a.

5.6. Porezne evidencije

Sadržaj knjiga ulaznih i izlaznih računa utvrđen je Pravilnikom o PDV-u u člancima 164 i 165 dok sadržaj posebnih evidencija nije utvrđen Pravilnikom te ih porezni obveznici sastavljaju svojevrijem na način da navedene evidencije osiguravaju ispravan obračun poreza i pretporeza u poreznim prijavama.

Porezni obveznik u svom knjigovodstvu iskazuje podatke pomoću kojih utvrđuje i plaća PDV, podaci koji su potrebni za utvrđivanje PDV-a:

- Ukupna vrijednost isporuke dobara i usluga s PDV-om, vrijednost isporuka dobara i usluga koje su oslobođene PDV-a, vrijednost isporuka dobara i usluga koje su oporezive po propisanim stopama PDV-a,
- Obračunati PDV po izdanim računima za obavljene isporuke dobara i usluga,
- Ukupna vrijednost primljenih dobara i usluga bez PDV-a, ukupna vrijednost s PDV-om te vrijednost isporuka za primljena dobra koje su razvrstane po stopama PDV-a,
- Obračunati PDV po računima i pretporezu za primljena dobra i usluge razvrstanim po stopama PDV-a,
- Obveza PDV-a za uplatu i uplata PDV-a,
- Potraživanja povrata pretporeza i naplata navedenog (Božina et al., 2018.).

Proračunski korisnici moraju voditi sljedeće porezne evidencije:

1. Knjigu ulaznih računa U-RA,
2. Knjigu izlaznih računa I-RA,
3. Posebne evidencije zbog osiguravanja podataka o stjecanjima dobara u EU,
4. Posebne evidencije o primljenim i obavljenim uslugama u EU i trećim zemljama,
5. Posebne evidencije o primljenim isporukama kod kojih se primjenjuje prijenos porezne obveze u tuzemstvu,
6. Posebne evidencije o plaćenom PDV-u prilikom uvoza (Bičanić et al., 2021.).

5.6.1. Knjiga ulaznih računa U-RA

Unos računa primljenih od tuzemnih poreznih obveznika pomoću koje se ostvaruje pravo na odbitak pretporeza te računa za plaćene predujmove. Ulazni računi koji se evidentiraju u Obrazac U-RA moraju sadržavati OIB ili hrvatski PDV ID, ne smiju se evidentirati primljeni računi inozemnih dobavljača koji su porezni obveznici izvan Republike Hrvatske. Također unose se i naknadna umanjenja prethodno priznatog pretporeza. U knjige ulaznih računa osim predstavljenih primjera su uključene i druge isporuke na mjesečnoj razini.

Slika 15. Obrazac U-RA Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Datum ispisa: 30.06. 2021
 Naziv/ime i prezime: SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI OBRAZAC U-RA
 Adresa: mjesto, ulica i broj POREZNA UPRAVA PULA, CARARRINA 5
 Šifra djelatnosti prema nacional. Klas,: 8542
 PDV ID. BR./OIB: 61738073226

KNJIGA PRIMLJENIH ULAZNIH RAČUNA

Godina 2021 Datum od 01.03.2021 do 31.03.2021.

Redni Broj 1	RAČUN Broj računa 2 Datum 3			DOBAVLJAČ (ISPORUČITELJ DOBARA ILI USLUGA) Naziv/ime i prezime i sjedište/prebivalište ili uobičajeno bor. PDV ID.BR./OIB 4					Pori. Dokument i broj Br.st Opis Postotak 5			
POREZNA OSNOVICA			Ukupni iznos računa s porezom 9	Ukupno (11+12 +13+14 +15+16) 10	PRETPOREZ							
					5%		13%		25%		Neoporez. osnovica 17	
5%	13%	25%			Može se odbiti 11	NE može se odbiti 12	Može se odbiti 13	Ne može se odbiti 14	Može se odbiti 15	Ne može se odbiti 16		
6.	7.	8.										
1.	3881	14.01.0221	TRADE PLUS D.D.O. ZAGREB	78996968172	S	UF 1				1		
	1.409,52	0,00	0,00	1.480,00	70,48	1,41	69,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	239-01-2	05.03.2021	HEP D.D. PULA	93458510451	S	UF 2				1		
	0,00	1.560,00	0,00	1.762,80	202,80	0,00	0,00	4,06	198,74	0,00	0,00	0,00
3.	112-08-33	11.03.2021	MAREX D.O.O ZAGREB	69458110417	S	UF 3				1		
	0,00	0,00	40,56	50,70	10,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20	9,94	0,00
4.	102/2/45	22.03.2021	PERO PERIĆ PULA	23458215416	S	UF 4				1		
	0,00	0,00	215,20	269,00	53,80	0,00	0,00	0,00	0,00	1,08	52,72	0,00
5.	111/2/55	28.03.2021	ATJ PLUS D.D POREC	13457115412	S	UF 5				1		
	238,09	0,00	0,00	249,99	11,90	0,24	11,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukupni odbitak Pret.												
	32,93	31,20	5,12	76,25	5,71	1,65		4,06	198,74	1,28	62,66	
Ukupno bez odb.												
	1.644,07	1528,80	250,64	3.736,24	343,41		80,73		198,74		62,66	
Od iznosa „ne može se odbiti“ na R-2 neplaćene iznose računa odnosi (samo na ovo razdoblje): 0,00												
Od iskazanog pretporeza za odbitak, iznos po R-2 računima iz prethodnih razdoblja plaćenih u ovom razdoblju iznosi:												
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sveukupni iznosi po svim računima iz ovog razdoblja:												
	1.646,00	1560,00	255,76	3.812,49	349,12	1,65	80,73	4,06	198,74	1,28	62,66	0,00
Suma stupaca 12+14+16 (ne može se odbiti pretporez): 342,13 Suma stupaca 11+13+15 (može se odbiti pretporez): 6,99 Suma stupca 9 i stupca 17: 3.812,49												

Izvor: Izrada prema obrascu U-RA Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 16. Obrazac U-RA Učiteljskog fakulteta

Datum ispisa: 30.06. 2021

Naziv/ime i prezime:

UČITELJSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

OBRAZAC U-RA

Adresa: mjesto, ulica i broj
ZAGREB

POREZNA UPRAVA ZAGREB, BOŠKOVIĆEVA ULICA 5,

Šifra djelatnosti prema nacional. Klas,: 8542

PDV ID. BR./OIB:

72226488129

KNJIGA PRIMLJENIH ULAZNIH RAČUNA

Godina 2021 Datum od 01.03.2021 do 31.03.2021.

Redni Broj 1	RAČUN			DOBAVLJAČ (ISPORUČITELJ DOBARA ILI USLUGA)								Pori. Dokument i broj Postotak	Br.st	Opis		
	Broj računa 2	Datum 3		Naziv/ime i prezime i sjedište/prebivalište ili uobičajeno bor. PDV ID.BR./OIB 4											5	
POREZNA OSNOVICA			Ukupni iznos računa s porezom 9	Ukupno (11+12 +13+14 +15+16) 10	5%			13%			25%			Neoporez. osnovica 17		
5%	13%	25%			Može se odbiti 11	NE može se odbiti 12	Može se odbiti 13	Ne može se odbiti 14	Može se odbiti 15	Ne može se odbiti 16						
6.	7.	8.	9	10	11	12	13	14	15	16	17					
1.	6140/14/65	15.02.2021	RAČUNALO D.O.O. ZAGREB								18996978173	S	UF 1	1		
	0,00	0,00	5.060,00	6.325,00	1.265,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,30	1.239,70	0,00				
2.	239-01-2	05.03.2021	KNJIGE D.O.O. ZAGREB								28916978172	S	UF 2	1		
	0,00	660,00	0,00	693,00	0,00	00,00	33,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
3.	112-08-33	10.03.2021	CG D.O.O ZAGREB								23458110412	S	UF 3	1		
	0,00	0,00	40,56	50,70	10,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20	9,94	0,00				
4.	102/2/45	20.03.2021	MARKO LAZIĆ TOPUSKO								13458115414	S	UF 4	1		
	0,00	0,00	215,20	269,00	53,80	0,00	0,00	0,00	0,00	1,08	52,72	0,00				
5.	111/2/55	25.03.2021	CDC D.D VARAŽDIN								63458115416	S	UF 5	1		
	238,09	0,00	0,00	249,99	11,90	0,24	11,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Ukupni odbitak																
Pret.	4,76	0,00	106,32	137,89	25,54	0,24	0,00	0,00	0,00	26,58	0,00	0,00				
Ukupno bez odb.																
	233,33	0,00	5.209,44	6.756,80	1.315,30	0,00	44,66	0,00	0,00	0,00	1.303,64					
Od iznosa „ne može se odbiti“ na R-2 neplaćene iznose računa odnosi (samo na ovo razdoblje): 0,00																
										0,00	0,00					
Od iskazanog pretporeza za odbitak, iznos po R-2 računima iz prethodnih razdoblja plaćenih u ovom razdoblju iznosi:																
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Sveukupni iznosi po svim računima iz ovog razdoblja:																
238,09	0,00	5.315,76	6.894,69	1.340,84	0,24	44,66	0,00	0,00	26,58	1.303,64						
Suma stupaca 12+14+16 (ne može se odbiti pretporez):				1.347,02	Suma stupaca 11+13+15 (može se odbiti pretporez):				26,82	Suma stupca 9 i stupca 17: 7.587,69						

Izvor: Izrada prema obrascu Učiteljskog fakulteta

5.6.2. Knjiga izlaznih računa I-RA

Unos podataka o isporukama dobara i usluga:

- Koje se ne oporezuju,
- Oslobođene su PDV-a,
- Oporezivane su propisanim stopama PDV-a te
- Naknadni ispravci izlaznih računa (Božina et al., 2018.).

Prilikom naknadnog ispravka izlaznog računa porezna osnovica se može ispraviti samo u slučaju kada je kupac u svojoj poreznoj evidenciji ispravio pretporez i dostavio pisanu obavijest o promjeni. U knjige izlaznih računa osim predstavljenih primjera su uključene i druge isporuke na mjesečnoj razini.

Slika 17. Obrazac I-RA Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Datum ispisa: 30.06. 2021

Naziv/ime i prezime:

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI

Adresa: mjesto, ulica i broj

POREZNA UPRAVA PULA, CARARRINA 5

Šifra djelatnosti prema nacional. Klas, : 8542

PDV ID. BR./OIB:

61738073226

POSEBNA KNJIGA Sve (IRA i posebne evidencije)

Godina 2021 Datum od 01.03.2021 do 31.03.2021.

Iznosi u kn i lp

Redni Broj	Račun: br. RN	Datum	KUPAC (PRIMATELJ DOBARA ILI USLUGA) Naziv/ime i prezime i sjedište/prebivalište ili uob. Boravište							PDV ID.BR./OIB:	Pori.	Dokument i broj	Br.st.	Opis			
1	2		4							5							
Iznos računa s porezom	Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno poreza										OPOREZIVO						
	Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara u dr. državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge osobama bez središta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u dr. državi čl.	Isporuke NPS u EU	U tuzemstvu	Izvozne isporuke	Ostala Oslobođenja	5% Osnov. Por.	13% Osnov. Por.	25% Osnov. Por.	Neoporeziva osnovica				
6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1.	000354/2021	13.06.2021	OTKUP KNJIGA D.O.O		GLINA	76344513026			S	IR 1	1		670,54		638,61 31,93		
2.	000355/2021	29.03.2021	PERO CAVRIĆ		PULA	56341513024			S	IR 2	1		1075,00		860,00 215,00		
3.	2021/000222	20.03.2021	MATO TADIĆ		PULA	16341518021			S	IR 3	1		2.900,00		2900,00		
4.	2021/000177	25.03.2021	IMPEX D.D		PULA.	79517841355			S	IR 4	1		1600,00		1523,81 76,19		
5.	00325/2021	30.03.2021	Mate Kiš		PULA	263419,13022			S	IR 5	1		320,00		320,00		
Ukupno	3.345,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.220,00	2162,42	108,12	0,00	0,00	860,00	215,00	3220,00	6.565,54	
Suma stupaca 18+20+22 (pdv):										323,12		Suma stupca 6 i stupca 23:				6.565,54	

Izvor: Izrada prema obrascu I-RA Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Slika 18. Obrazac I-RA Učiteljskog fakulteta

Datum ispisa: 30.06. 2021

Naziv/ime i prezime:

UČITELJSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Adresa: mjesto, ulica i broj
ZAGREB

POREZNA UPRAVA ZAGREB, BOŠKOVIĆEVA ULICA 5,

Šifra djelatnosti prema nacional. Klas,: 8542

PDV ID. BR./OIB:

72226488129

POSEBNA KNJIGA Sve (IRA i posebne evidencije)

Godina 2021 Datum od 01.03.2021 do 31.03.2021.

Iznosi u kn i lp

Redni Broj	Račun: br. RN	Datum	KUPAC (PRIMATELJ DOBARA ILI USLUGA) Naziv/ime i prezime i sjedište/prebivalište ili uob. Boravište				PDV ID.BR./OIB:	Por.	Dokument i broj	Br.st.	Opis						
1	2		4				5										
Ne podliježe oporezivanju i oslobođeno poreza											OPOREZIVO						
6	7	8	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
Iznos računa s porezom	Tuzemni prijenos porezne obveze	Isporuke dobara u dr. državama članicama	Isporuke dobara unutar EU	Obavljene usluge osobama bez središta u RH	Sastavljanje i postavljanje dobara u dr. državi čl.	Isporuke NPS u EU	U tuzemstvu	Izvozne isporuke	Ostala Oslobođenja	5% Osnov. Por.	13% Osnov. Por.	25% Osnov. Por.	Neoporeziva osnovica				
1.	0054/2021	13.06.2021	MILKA TOČKIĆ	GLINA					76344513026	S	IR 1					1	
							8.000,00									8.000,00	
2.	005/2021	13.06.2021	NAJAM DVORANE	ZAGREB					56341513024	S	IR 2					1	
2.500,00														2.000,00	500,00		
3.	2021/000222	20.03.2021	MARKO PERIĆ	RIJEKA					16341518021	S	IR 3					1	
							215,00									215,00	
4.	2021/000177	25.03.2021	OTKUP KNJIGA IMPERIAL	ZAGREB.					79517841355	S	IR 4					1	
1.800,00										1.714,29	85,71						
5.	2021/000888	30.03.2021	OTKUP KNJIGA AC D.O.O.	ROVINJ					263419,13022	S	IR 5					1	
1000,00										952,38	47,62						
Ukupno																	
5.300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8.215,00	0,00	0,00	2.666,67	133,33			2.000,00	500,00	8.215,00	
										Suma stupaca 18+20+22 (pdv):		633,33		Suma stupca 6 i stupca 23:			13.515,00

Izvor: Izrada prema obrascu Učiteljskog fakulteta

Nakon evidentiranja ulaznih i izlaznih računa u navedene porezne evidencije, porezni obveznici u ovom slučaju proračunski korisnici moraju zaključiti ili zbrojiti porezne

evidencije za svaku kalendarsku godinu. Zaključivanjem se upisuju kumulativni zbrojevi osnovica, ali i obveze PDV-a te pretporez. Podaci iz poreznih evidencija unose se u obrazac PDV-a.

5.7. Rezultati istraživanja

Analiziranjem odabranih proračunskih korisnika odbacujemo uspostavljenu hipotezu H1: Udio oporezivih isporuka PDV-om proračunskih korisnika pri obavljanju gospodarske djelatnosti je veći od udjela neoporezivih isporuka pri obavljanju redovne djelatnosti, a to dokazujemo grafikonima (Grafikon 1 i Grafikon 2) koji prikazuju kako proračunski korisnici više obavljaju pružanje usluga od javnog interesa nego gospodarsku djelatnost odnosno više obavljaju neoporezivih nego oporezivih isporuka. Drugim riječima, Grafikon 1. Udio oporezivih i neoporezivih isporuka Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli prikazuje kako je udio neoporezivih isporuka veći od oporezivih isporuka odnosno udio neoporezivih isporuka čini 98% dok ostalih 2% čine oporezive isporuke. Također Grafikon 2. Udio oporezivih i neoporezivih isporuka Učiteljskog fakulteta u Zagrebu prikazuje kako veći udio imaju neoporezive isporuke u iznosu od 98% dok oporezive isporuke imaju udio od 2%. Udjeli neoporezivih isporuka ukazuju nam na to kako promatrani proračunski korisnici većim dijelom obavljaju neoporezive isporuke.

Hipoteza H2: Zakonski okviri otežavaju obračun PDV-a kod proračunskih korisnika se odbacuje zbog toga što prilikom usporedbe dva odabrana proračunska korisnika kroz promatrano razdoblje u analizi računovodstvenog obuhvata poreza na dodanu vrijednost nisu uočeni problemi prilikom obračuna i evidentiranja PDV-a što dokazuju porezne evidencije kao što su Knjiga ulaznih i izlaznih računa te obrazac PDV-a. Obračun i evidentiranje poreznih obveza u hrvatskom javnom sektoru u ovom slučaju kod proračunskih korisnika je maksimalno prilagođen poslovanju proračunskog računovodstva.

Poboljšanja koja bi unaprijedila brži i lakši obračun i evidentiranje PDV-a u proračunskom računovodstvu mogu biti u smanjenju koraka prilikom evidentiranja poreza u poslovnim knjigama, smanjivanjem poreznih evidencija kako bi se omogućio brži i jednostavniji obračun PDV-a na način da se knjiga ulaznih i izlaznih računa spoji u jednu knjigu.

6. Kritički osvrt

Kako je tema diplomskog rada Računovodstveni obuhvat poreza na dodanu vrijednost u ustanovama u hrvatskom javnom sektoru, obrađeni su proračunski korisnici kao javne ustanove koje pružaju usluge od javnog interesa, međutim mogu obavljati i gospodarske djelatnosti što dokazuje prethodna analiza u radu. Analizirani proračunski korisnici su ustanove visokog obrazovanja koje također obavljaju i oporezive isporuke te pri tome su u obvezi obračunati i platiti PDV. Učiteljski fakultet u Zagrebu u promatranom obračunskom razdoblju ima veću obvezu PDV-a u odnosu na Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, razlog tome je što Učiteljski fakultet ima veće vrijednosti isporuke te prema tome plaća i veću obvezu PDV-a. Kod oba visoka učilišta neoporezive transakcije čine najveći udio u odnosu na oporezive transakcije što nam govori da više obavljaju osnovnu djelatnost od gospodarske djelatnosti te da su im glavni izvori financiranja proračun (Ministarstvo znanosti i obrazovanja) koji im doznačuje sredstva s kojima visoka učilišta dalje raspolažu. Odbitak priznatog pretporeza kod promatranih proračunskih korisnika iznosi 2% te se odbija kod ulaznih računa kod kojih se obračunava PDV što možemo vidjeti u prethodnoj analizi. Knjiga ulaznih i izlaznih računa ispunjava se nakon što se prema računskom planu proknjiže računi u poslovne knjige zatim se ispunjava Obrazac PDV-a koji služi za prijavu obveze PDV-a nadležnoj poreznoj upravi.

Računovodstveni obuhvat poreza na dodanu vrijednost u hrvatskom javnom sektoru je kompleksan proces koji zahtijeva jače sustave kontrola obračuna i knjiženja zbog mogućih nezakonitih radnji, ali i slučajnih postupaka. Porezi su širok pojam, to su prihodi državnog proračuna, ali i proračunskih korisnika preko kojih se financiraju da bi obavljali svoje djelatnosti. Porez na dodanu vrijednost bi trebalo smanjiti kako bi se potaknula potrošnja od koje bi svi imali koristi odnosno osnažio protok novca koji je itekako važan za poslovanje poduzeća, ali i javnog sektora koji se financira iz poreza. Drugim riječima, smanjenjem PDV-a povećala bi se potrošnja, bio bi veći priljev novca od obveza PDV-a u državni proračun bez obzira na smanjenu stopu PDV-a jer veći je učinak od manje stope koja povećava priljev novca nego od veće stope kod koje je priljev novca puno manji.

Hrvatski javni sektor sastoji se od opće države i javnih poduzeća, u ovom radu orijentirani smo na opću državu koja se sastoji od središnje, regionalne i lokalne

države. Međutim kako se lokalna država sastoji od 428 općina i 127 gradova, potrebno je smanjiti broj općina i gradova kako bi se smanjili administrativni troškovi te prenamijeniti taj novac prema građanima odnosno prema zadovoljavanju javnih potreba građana i kvalitetnijoj javnoj usluzi.

7. Zaključak

Analizom odabranih proračunskih korisnika možemo zaključiti kako se proračunski korisnici pridržavaju zakonskih okvira i propisanih procedura obračuna i evidentiranja poreza na dodanu vrijednost. Iz prethodno provedenog istraživanja na mjesečnoj razini možemo zaključiti kako se ulazni i izlazni računi proračunskih korisnika obračunavaju i evidentiraju u poslovne knjige prema propisanom računskom planu te slijedom procedure unose u porezne evidencije kao što su knjige ulaznih i izlaznih računa, zatim u obrazac PDV-a kao završni proces prije predaje prijave poreza na dodanu vrijednost nadležnoj poreznoj upravi. Možemo zaključiti kako su kod promatranih proračunskih korisnika prihodi od javnog interesa veći od prihoda oporezivih isporuka, tu tvrdnju dokazuju grafikoni 1. i 2. prema kojima su neoporezive isporuke zastupljenije od oporezivih isporuka, odnosno imaju veći udio u ukupnim isporukama, što nam govori kako je promatranim proračunskim korisnicima većim dijelom izvor financiranja - javni izvor financiranja, odnosno proračun, u ovom slučaju sredstva razdjela Ministarstva znanosti i obrazovanja RH. Također, to možemo vidjeti i prilikom obračuna PDV-a i priznavanja pretporeza na ulaznim računima. Obračun obveze PDV-a je veći od obračuna priznatog pretporeza koji iznosi 2% za tekuću godinu kod oba promatrana proračunska korisnika. Također možemo utvrditi uspoređujući dva proračunska korisnika i njihovo promatrano razdoblje oporezivanja, kako Učiteljski fakultet ima veće obveze za plaćanje PDV-a i potraživanja za povrat pretporeza, što nam govori da je imao veće vrijednosti oporezivih isporuka u odnosu na Sveučilište Jurja Dobrile u Puli čije su vrijednosti isporuka nešto manje.

Problemi s kojima se susreću proračunski korisnici prilikom obračuna i evidentiranja PDV-a su stalne promjene zakona i pravilnika te izmjene poreznih stopa koje je potrebno svakodnevno pratiti kako bi se pravovremeno izbjegle pogreške u proračunskom računovodstvu.

Mogućnosti koje bi doprinijele olakšavanju i ubrzavanju procesa u proračunskom računovodstvu su skraćivanje koraka prilikom obračuna i evidentiranja PDV-a te smanjivanjem poreznih evidencija odnosno spajanje knjiga ulaznih i izlaznih računa u jednu knjigu.

Provedenim istraživanjem zaključujemo kako proračunski korisnici uz pružene usluge od javnog interesa mogu obavljati i gospodarsku djelatnost pri čemu su u obvezi obračunavati i plaćati porez na dodanu vrijednost.

8. Literatura

1. Knjige:

1. Bajo, A. et al. (2020.) *Financije županija, gradova i općina*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet.
2. Bičanić, N. et al. (2021.) *Proračunsko računovodstvo*. Primjena Računskog plana s primjerima knjiženja V. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: TEB poslovno savjetovanje d.o.o.
3. Božina, A. et al. (2018.) *Porez na dodanu vrijednost*. VIII. Dopunjeno izdanje. Zagreb: RRI F.
4. Dojčić, I. et al. (2019.) *Porez na dodanu vrijednost*. Zagreb: TEB poslovno savjetovanje d.o.o.
5. Šimović, H., Deskar-Škrbić, M. (2020.) *Ekonomika javnog sektora s hrvatskim primjerima*. Zagreb: Arhivanalitika d.o.o.

2. Zakon i pravilnici:

1. Zakon o porezu na dodanu vrijednost NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20, 39/22.
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu NN 124/14, 108/20.
3. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost NN 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19.

3. Internet literatura:

1. Marković, Lj., (2022.) Promjena stopa PDV-a od 1. travnja 2022. godine. [Online] (3). Dostupno na: https://www.rrif.hr/promjena_stopa_pdv_a_od_1_travnja_2022_godine-2126-vijest/. [Pristupljeno: 1. kolovoza. 2022.]
2. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli (2022.). [Online]. Dostupno na: <https://www.unipu.hr/>. [Pristupljeno: 1. kolovoza. 2022.]
3. Učiteljski fakultet u Zagrebu (2022.). [Online]. Dostupno na: <https://www.ufzg.unizg.hr/>. [Pristupljeno: 1. kolovoza. 2022.]

9. Popis tablica

Tablica 1. Evidentiranje ulaznog računa za pretplatu	29
Tablica 2. Evidentiranje ulaznog računa za struju	31
Tablica 3. Evidentiranje ulaznog računa za nabavu knjiga	33
Tablica 4. Evidentiranje ulaznog računa za nabavu računala	35
Tablica 5. Evidentiranje izlaznog računa prodaje knjiga	37
Tablica 6. Evidentiranje izlaznog računa pružanja usluge seminara.	39
Tablica 7. Evidentiranje izlaznog računa prodaje knjiga	41
Tablica 8. Evidentiranje izlaznog računa za usluge cjeloživotnog obrazovanja	43
Tablica 9. Evidentiranje izlaznog računa za troškove upisa u prvu god. studija	45
Tablica 10. Saldiranje računa 23921-Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	46
Tablica 11. Saldiranje računa 23921-Obveze za porez na dodanu vrijednost kod obveznika PDV-a Učiteljskog fakulteta	47
Tablica 12. Saldiranje računa 12421-Potraživanja za pretporez kod obveznika poreza na dodanu vrijednost Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	47
Tablica 13. Saldiranje računa 12421-Potraživanja za pretporez kod obveznika poreza na dodanu vrijednost Učiteljskog fakulteta	47
Tablica 14. Knjiženje obveza i potraživanja za PDV iz obrasca PDV Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	48
Tablica 15. Knjiženje obveza i potraživanja za PDV iz obrasca PDV Učiteljskog fakulteta u Zagrebu	48

10. Popis slika i grafikona

Slika 1. Hrvatski javni sektor	4
Slika 2. Računski plan proračuna	11
Slika 3. Transakcije koje se oporezuju stopama 5% i 13%.	24
Slika 4. Ulazni račun za pretplatu Financial times Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.	28
Slika 5. Ulazni račun za usluge električne energije Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	30
Slika 6. Ulazni račun za nabavu knjiga Učiteljskog fakulteta	32
Slika 7. Ulazni račun za nabavu računala Učiteljskog fakulteta	34
Slika 8. Izlazni račun za prodaju knjiga Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	36
Slika 9. Izlazni račun za usluge seminara Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	38
Slika 10. Izlazni račun za najam dvorane učiteljskog fakulteta	40
Slika 11. Izlazni račun za usluge Pedagoško-psihološko obrazovanje za nastavnike Učiteljski fakultet	42
Slika 12. Izlazni račun za upisninu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	44
Slika 13. Obrazac PDV-a Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	50
Slika 14. Obrazac PDV-a Učiteljskog fakulteta	53
Slika 15. Obrazac U-RA Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	56
Slika 16. Obrazac U-RA Učiteljskog fakulteta	57
Slika 17. Obrazac I-RA Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli	58
Slika 18. Obrazac I-RA Učiteljskog fakulteta	60
Grafikon 1. Udio oporezivih i neoporezivih isporuka Sveučilišta Jurja dobrile u Puli	49
Grafikon 2. Udio oporezivih i neoporezivih isporuka Učiteljskog fakulteta u Zagrebu	50
Jednadžba 1. postotak podjele pretporeza	22

11. Sažetak

Ovim diplomskim radom obrađena je tema Računovodstveni obuhvat poreza na dodanu vrijednost u ustanovama u hrvatskom javnom sektoru. Porez na dodanu vrijednost je jedan od oblika oporezivanja potrošnje, ali i prihod države odnosno proračuna. Uz prihode od države odnosno proračun, proračunski korisnici ostvaruju i vlastite prihode. Proračunski korisnici mogu obavljati oporezive i oslobođene isporuke. Prilikom obavljanja oporezivih isporuka u obvezi su obračunavati i uplaćivati porez. Prikazani su pojmovi, metode i načela proračunskog računovodstva, obrasci PDV-a, ulazni i izlazni računi te knjige I-RA i U-RA. U radu se prikazuje obračun i računovodstveno evidentiranje poreza na dodanu vrijednost na primjerima Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Ključne riječi: Porez na dodanu vrijednost, proračunsko računovodstvo, ulazni računi, izlazni računi, Obrazac PDV-a, javni sektor, proračunski korisnici.

12. Summary

This thesis deals with the topic value added tax accounting in institutions in the Croatian public sector. Value added tax is a form of taxing consumption, but also the income of the state or the budget. In addition to revenues from the state or the budget, budget users also generate their own revenues. Budget users can make taxable and exempted deliveries. When making taxable deliveries, they are obliged to calculate and pay tax. Concepts, methods and principles of budget accounting, VAT forms, input and output accounts, and I-RA and U-RA books are presented. The paper shows the calculation and accounting of value added tax on the examples of Juraj Dobrila University in Pula and the Faculty of Teacher Education, University of Zagreb.

Keywords: Value added tax, budget accounting, input accounts, output accounts, VAT form, public sector.